

IZVJEŠTAJ O AKTIVNOSTIMA

UREDA ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FEDERACIJI BIH
ZA 2021. GODINU

**pokretanje
promjena u
životima građana**

Sarajevo, mart 2022. godine

SADRŽAJ

RIJEČ GENERALNOG REVIZORA.....	3
1. UVOD	7
1.1. O UREDU ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH.....	7
1.2. STRATEŠKE AKTIVNOSTI.....	8
1.3. RAD ZA VRIJEME PANDEMIJE COVID-19.....	9
1.4. PARLAMENTARNA KOMISIJA ODGOVORNA ZA REVIZIJU	9
1.5. PUBLIKACIJE UREDA ZA REVIZIJU.....	10
2. FINANSIJSKA REVIZIJA	11
2.1. SEKTOR ZA FINANSIJSKU REVIZIJU INSTITUCIJA FEDERACIJE BIH.....	17
2.2. SEKTOR ZA FINANSIJSKU REVIZIJU INSTITUCIJA KANTONA, GRADOVA I OPĆINA ..20	
2.3. SEKTOR ZA FINANSIJSKU REVIZIJU ZAVODA, FONDOVA I AGENCIJA.....	24
2.4. SEKTOR ZA FINANSIJSKU REVIZIJU JAVNIH PREDUZEĆA.....	27
2.5. OBAVLJANJE PRETHODNIH FINANSIJSKIH REVIZIJA ZA 2021. GODINU	29
3. REVIZIJA UČINKA.....	33
3.1. OBAVLJANJE REVIZIJE UČINKA U 2021. GODINI	36
3.1.1. REVIZIJA UČINKA – NOVE TEME.....	37
3.1.2. REVIZIJA UČINKA – PRAĆENJE REALIZACIJE PREPORUKA	38
3.2. PROVOĐENJE NOVIH PREDSTUDIJA.....	39
4. RAZVOJ, METODOLOGIJA I UPRAVLJANJE KVALITETOM	39
5. OSTALE AKTIVNOSTI	41
5.1. FINANSIJE I RAČUNOVODSTVO.....	41
5.2. LJUDSKI RESURSI, PRAVNI I OPĆI POSLOVI	43
5.3. INFORMACIONE TEHNOLOGIJE.....	44
6. SARADNJA I KOMUNIKACIJE	46
6.1. UPITNIK SUBJEKATA REVIZIJE	50
6.1.1. UPITNIK SUBJEKATA FINANSIJSKE REVIZIJE	50
6.1.2. UPITNIK SUBJEKATA REVIZIJE UČINKA.....	51
7. KOORDINACIONI ODBOR VRHOVNIH INSTITUCIJA ZA REVIZIJU.....	53
8. REZIME.....	54

RIJEČ GENERALNOG REVIZORA

U protekloj godini, iako je pandemija i dalje uticala na način života, rad Ureda za reviziju uveliko se prilagodio „novom normalnom“. Izvršili smo 101 finansijsku reviziju i objavili sedam izvještaja revizije učinka. Ispratili smo upravljanje javnim sredstvima u periodu krize: usmjerili smo se na subjekte u Federaciji BiH koji su imali važnu ulogu u smanjenju negativnih posljedica pandemije. Stoga su revidirana kantonalna ministarstva finansija, privrede i zdravstva, te federalne i kantonalne zdravstvene ustanove i zavodi. Revizijom učinka analizirali smo efikasnost planiranja i realizacije mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije.

Revizorka i revizori prilagođavali su se nastalim okolnostima – po potrebi, reviziju su obavljali elektronski, uskladili su terminski plan sa zahtjevima subjekata, s njima su komunicirali putem online platformi... Ipak, svaka prilika iskorištena je za rad na terenu i direktan razgovor s kontakt-osobama. Marljivost i timski rad svih zaposlenika osigurali su uspješnu realizaciju plana revizije.

Javnost je bila pravovremeno upoznata s revizorskim izvještajima, koji su bili praćeni saopćenjima. Mediji su pokazali veliko interesovanje za naše nalaze. Anketirali smo subjekte revizije kako bismo dobili povratne informacije i unaprijedili kvalitet rada.

Parlamentarna komisija odgovorna za reviziju održala je 14 sjednica na kojima se raspravljalo o revizorskim izvještajima i pet sjednica na kojima su usvajani zapisnici, pokrenute inicijative i dogovori o obukama i drugim tekućim pitanjima. Nadam se da će nakon održanih rasprava sa revidiranim subjektima javna odgovornost biti veća i da će se implementirati preporuke koje smo im dali.

Važno mi je istaći da je Ured prošle godine bio domaćin međunarodnog seminara Evropske organizacije regionalnih revizijskih institucija. Tema seminara bila je vrlo aktuelna: „Vrijednosti i koristi regionalnih revizijskih institucija u kontekstu pandemije COVID-19“. Također, osoblju Ureda omogućena je kontinuirana edukacija putem webinaru. U ovoj godini nastojat ćemo pojačati kadrovske kapacitete kako bi se povećao obim revizija.

U okruženju koje se stalno mijenja, Ured je spreman da odgovori na nove izazove i rizike i nastavi raditi na ostvarenju svoje misije – da doprinese boljem upravljanju javnim resursima i pokretanju pozitivnih promjena, za dobrobit cjelokupne zajednice. Time će zadržati ugled u javnosti i ostati uzorna i kredibilna institucija, koja zaslužuju povjerenje građanki i građana.

Dževad Nekić, generalni revizor

ISSAI 20 – Principi transparentnosti i odgovornosti

Svrha ovog dokumenta je unapređenje principa transparentnosti i odgovornosti vrhovnih revizorskih institucija (VRI), kako bi svojim primjerom pokazale dobro upravljanje i dobre prakse. VRI čine dio ukupnog pravnog i ustavnog sistema u svojim državama i odgovaraju određenim stranama, uključujući zakonodavna tijela i javnost. Odgovorne su za planiranje i provođenje poslova iz svoje nadležnosti, kao i za korištenje odgovarajućih metodologija i standarda s ciljem promovisanja odgovornosti i transparentnosti nad provođenjem javnih aktivnosti, ispunjavanja svojih zakonskih obaveza i odgovornosti na potpun i objektivan način.

Veliki izazov s kojim se suočavaju sve VRI jeste promovisanje boljeg razumijevanja njihovih različitih uloga i zadataka u društvu. U skladu sa svojim zakonskim nadležnostima i primjenljivim zakonskim okvirom, informacije o VRI bi, stoga, trebale biti uvijek dostupne i relevantne. Njihovi radni procesi, aktivnosti i proizvodi trebaju biti transparentni. One bi, također, trebale otvoreno komunicirati sa medijima i drugim zainteresovanim stranama i biti vidljive u javnosti.

Princip 6:

- VRI upravlja svojim poslovima ekonomično, efikasno, efektivno i u skladu sa zakonima i propisima, i javno o tome izvještava;
- Finansijski izvještaji VRI dostupni su javnosti i podliježu neovisnoj vanjskoj reviziji ili parlamentarnom pregledu;
- VRI procjenjuje i izvještava o svojim poslovima i učinku rada u svim oblastima, kao što je finansijska revizija, revizija usklađenosti, sudski poslovi (VRI osnovane kao sudovi), revizija učinka, ocjena programa i zaključci u vezi s poslovima javne uprave;
- VRI održava i razvija vještine i stručnosti potrebne za vršenje poslova s ciljem ispunjenja svoje misije i odgovornosti;
- VRI upoznaje javnost o svom ukupnom budžetu i izvještava o porijeklu svojih finansijskih sredstava (parlamentarna aproprijacija, opći budžet, ministarstvo finansija, agencije, naknade) i kako se ta sredstva koriste;
- VRI procjenjuje i izvještava o efikasnosti i efektivnosti korištenja svojih sredstava;
- VRI prati svoju vidljivost u javnosti, rezultate i uticaj putem eksternog dostavljanja povratnih informacija.

KRATKI PREGLED AKTIVNOSTI U 2021. GODINI

**101
FINANSIJSKA
REVIZIJA**

Uz Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH za 2020. godinu revidirano je:

26 korisnika
Budžeta FBiH

19 gradova i općina

17 kantona i
kantonalnih
budžetskih korisnika

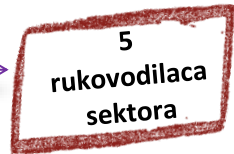
17 zavoda, fondova,
agencija i javnih
ustanova

21 preduzeće u
većinskom državnom
vlasništvu

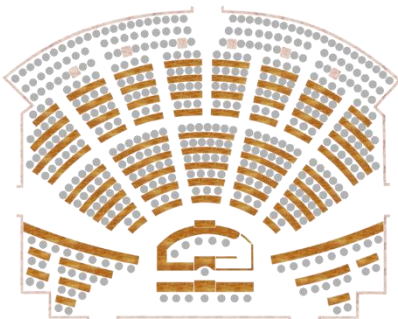
18
timova

602 službena putovanja

u 36 lokacija u Federaciji BiH

Održano 14 javnih saslušanja
Parlamentarne komisije
odgovorne za reviziju

**7
IZVJEŠTAJA
REVIZIJE
UČINKA**

2 izvještaja
revizije učinka

4 izvještaja o praćenju
realizacije preporuka

1 memorandum
o odustajanju od
glavne revizije

Obuhvaćena:

23 subjekta

19 datih
preporuka

55 subjekata

35 preporuka
bilo je predmet
praćenja

**3
tima**

**10 revizora za
reviziju učinka**

**1
rukovodilac
sektora**

EUROPEAN
ORGANIZATION
OF REGIONAL
AUDIT INSTITUTIONS

Domaćin međunarodnog seminara
Evropske organizacije regionalnih
revizijskih institucija, na temu

**„Vrijednosti i koristi regionalnih
revizijskih institucija u kontekstu
pandemije COVID-19“**

**Kontinuirana edukacija osoblja
putem webinarâ**

1. UVOD

Na osnovu člana 6. stav (2) Zakona o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine¹ i člana 51. Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Ureda za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine² donosi se **Izveštaj o aktivnostima Ureda za reviziju institucija u Federaciji BiH za 2021. godinu**,³ koji sadrži informacije o poslovanju i finansijski izvještaj Ureda za reviziju institucija u Federaciji BiH⁴ za tu godinu. Dostavlja se Parlamentarnoj komisiji odgovornoj za reviziju i objavljuje na internet-stranici www.vrifbih.ba.

1.1. O UREDU ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBIH

OSNOVNI PODACI:

- **Od 2000. godine** Ured za reviziju je vrhovna revizorska institucija u Federaciji BiH
- **Zakonom o reviziji** uređeni su ciljevi, rukovođenje, nadležnosti i ovlaštenja, izvještavanje i finansiranje Ureda
- **Nezavisan** je u provođenju svojih dužnosti i nadležnosti i ne podliježe upravljanju ili kontroli bilo koje druge osobe ili institucije
- **Sjedište** Ureda je u Sarajevu, a područni uredi nalaze se u Mostaru, Tuzli i Bijaću
- **Rukovodstvo:** generalni revizor, i zamjenik koji mu pomaže u obavljanju dužnosti
- **Budžet za 2020. godinu:** 4.814.055 KM
- **Broj zaposlenih** sa 31. 12. 2021. godine: pored generalnog revizora i zamjenika, u Uredu za reviziju bile su zaposlene 72 osobe (57 revizorki i revizora)

ŠTA RADIMO:

- **Finansijske revizije, revizije učinka i druge specifične revizije**
- **Preko 2.000 subjekata** u Federaciji BiH, prema uspostavljenom Registru subjekata
- **Svake godine revidiramo** Izvještaj o izvršenju Budžeta Federacije BiH, Parlament FBiH, Predsjednika FBiH, Vladu FBiH i njena ministarstva

¹ „Službene novine Federacije BiH“, br. 22/06; u daljnjem tekstu: Zakon o reviziji

² Broj: 09-02-1213/16 od 30. 9. 2016. godine i broj: 12-02-1213-7-PUO/16 od 15. 10. 2019. godine

³ U daljnjem tekstu: Godišnji izvještaj

⁴ U daljnjem tekstu: Ured za reviziju

- **Primjenjujemo** INTOSAI standarde vrhovnih revizorskih institucija⁵ i revizorske standarde Međunarodne federacije računovođa (IFAC)
- **Osiguravamo nezavisna mišljenja** o izvršenju budžeta i finansijskim izvještajima, korištenju resursa i upravljanju državnom imovinom od Vlade, budžetskih institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i javnih institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine
- Vršimo pregled ili ispitivanje određenog aspekta poslovanja cijele ili dijela institucije, programa ili aktivnosti u pogledu **ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti** kojima ta institucija koristi svoje resurse
- **Informišemo** Parlament FBiH, druge zakonodavne organe i organe odlučivanja, kao i javnost, o nalazima revizije

1.2. STRATEŠKE AKTIVNOSTI

U ovoj godini počeli smo provoditi aktivnosti iz Strategije razvoja 2021–2025. godine. Nastojali smo u svakodnevnom radu posebno promovisati nezavisnost, inovativnost, povjerenje, profesionalnost i povjerljivost.

Ostvarili smo napredak u nizu područja:

afirmisana je uloga Ureda kao nezavisne vrhovne revizorske institucije

proveden je veći broj revizija, s ciljem jačanja javne odgovornosti i dobrog upravljanja javnim sredstvima u Federaciji BiH

povećana je implementacija preporuka datih u revizorskim izvještajima

bili smo usmjereni na aktuelne probleme i oblasti u FBiH

osiguran je veći broj ljudskih i materijalnih resursa i unaprijeđene su profesionalne kompetencije revizorskog i nerevizorskog osoblja

pojačana je saradnja s drugim revizorskim institucijama i profesionalnim tijelima u oblasti revizije na lokalnom i međunarodnom nivou

više smo zastupljeni u medijima i javnosti

⁵ INTOSAI: Međunarodna organizacija vrhovnih revizorskih institucija

1.3. RAD ZA VRIJEME PANDEMIJE COVID-19

Pandemija COVID-19 je i u 2021. godini nastavila uticati na način rada Ureda i subjekata za reviziju. Iako smo se **prilagodili novonastalim okolnostima** djelimičnim prelaskom na elektronski sistem obavljanja revizije, e-komunikacijama, usklađivanjem terminskog plana s brojnim zahtjevima subjekata, i usljed odsustva revizorskog osoblja, **rad revizora je ipak u značajnijoj mjeri obavljen na terenu, neposredno kod subjekata**. Ovo nam je omogućilo prikupljanje dovoljne i primjerene revizorske dokumentacije i obavljanje razgovora sa kontakt-osobama.

Zbog povećanog i dugotrajnijeg odsustva revizorskog osoblja, dolazilo je do promjena u sastavu timova, ali ove otežane okolnosti bile su kompenzirane **timskim radom i posvećenošću svih zaposlenica i zaposlenika**.

Kako bismo demonstrirali svoju relevantnost i važnost za građanstvo i revizijama ispratili upravljanje javnim sredstvima u periodu krize i povećanog rizika, **usmjerili smo se na subjekte u Federaciji BiH čije su aktivnosti imale značajniju ulogu u smanjenju negativnih posljedica uzrokovanih pandemijom**. Tako su revidirana kantonalna ministarstva finansija, privrede i zdravstva, te federalne i kantonalne zdravstvene ustanove i zavodi za 2020. godinu, a revizijom učinka analizirali smo efikasnost planiranja i realizacije mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19.

1.4. PARLAMENTARNA KOMISIJA ODGOVORNA ZA REVIZIJU

Parlamentarna komisija odgovorna za reviziju⁶ je zajedničko radno tijelo oba doma Parlamenta FBiH.

Komisija organizuje javna saslušanja revidiranih subjekata u nadležnosti Federacije BiH, na kojima prisustvuju predstavnici Ureda za reviziju. Cilj je da članovi Komisije saslušaju razloge za utvrđene nepravilnosti, **te da izvijeste i daju zaključke Parlamentu FBiH, koji može na osnovu nalaza i preporuka revizije smanjiti budžet jedne ili više institucija ili poduzeti druge odgovarajuće korektivne mjere.**⁷

Tokom 2021. godine **Parlamentarna komisija odgovorna za reviziju održala je 19 sjednica:**

- ✓ **14** – na kojima se raspravljalo o 65 izvještaja finansijske revizije **za 2017, 2018, 2019. i 2020. godinu** koji su imali negativno ili mišljenje s rezervom i o jednom izvještaju revizije učinka; ovi izvještaji su iz nadležnosti Parlamenta FBiH;
- ✓ **5** – na kojima se razmatralo usvajanje zapisnika sa prethodnih sjednica, davale inicijative, postizali dogovori za obuke i javna saslušanja, vršio pregled novoobjavljenih izvještaja Ureda za reviziju, te druga tekuća pitanja.

⁶ U daljnjem tekstu: Komisija

⁷ Čl. 16, tačka 4. Zakona o reviziji

„Efikasnost planiranja i realizacije mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19“ je **prvi izvještaj revizije učinka** koji je Komisija razmatrala i usvojila, te se očekuje nastavak ove prakse za veliki broj izvještaja revizije učinka koji do sada nisu razmatrani.

Parlamentarna komisija imala je izuzetno važnu ulogu u ispitivanju predstavnika revidiranih subjekata koji su imali mogućnost da iznesu svoje stavove o utvrđenim nalazima u izvještajima. Nakon održanih rasprava sačinila je dva izvještaja o izvršenim saslušanjima, i to o revizorskim izvještajima revidiranih subjekata i korisnika Budžeta Federacije BiH za 2019. i za 2020. godinu. Izvještaj za 2019. godinu jednoglasno je usvojen na oba doma Parlamenta FBiH.

Obavještavam Vas da je Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine na nastavku 13. sjednice od 14.10.2021. godine, razmatrao Izvješće Parlamentarnog povjerenstva odgovornog za reviziju o revizorskim izvješćima revidiranih subjekata i korisnika Proračuna Federacije BiH za 2019. godinu, te je usvojio slijedeći

ZAKLJUČAK

1. Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine prihvata Izvješće Parlamentarnog povjerenstva odgovornog za reviziju o revizorskim izvješćima revidiranih subjekata i korisnika Proračuna Federacije BiH za 2019. godinu koji su bili predmet javnih saslušanja Parlamentarnog povjerenstva odgovornog za reviziju i obvezuje revidirane subjekte da pristupe otklanjanju pojedinačnih nedostataka utvrđenih u izvješćima.

1.5. PUBLIKACIJE UREDA ZA REVIZIJU

U 2021. godini na internet-stranici objavili smo sljedeće publikacije i akte:

[izvještaje o izvršenim finansijskim revizijama](#)

[izvještaje revizije učinka](#)

[Izvještaj o najvažnijim nalazima i preporukama za 2020/2021. godinu](#)

[Izvještaj o aktivnostima za 2020. godinu](#)

[Plan i program rada za 2022. godinu](#)

[saopćenja za javnost i informativna saopćenja o izvršenim revizijama](#)

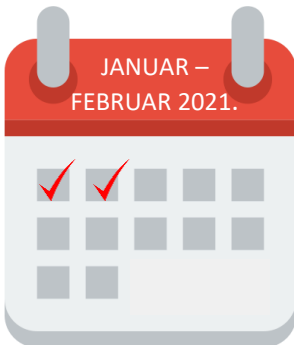
[plan javnih nabavki, konkurse, pozive i odluke](#)

2. FINANSIJSKA REVIZIJA

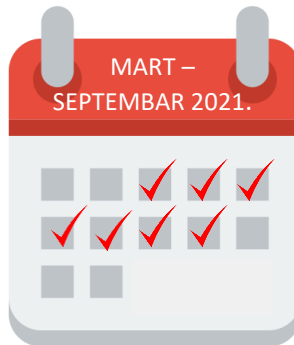
Finansijska revizija obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa zakonima i propisima, te se daju dva mišljenja.

Prilikom obavljanja revizije, u skladu sa revizorskim standardima, Ured za reviziju pregleda finansijske izvještaje i pripadajuće račune institucija kod kojih se vrši revizija, s ciljem procjene da li su finansijski izvještaji pouzdani i odražavaju li u potpunosti rezultate izvršenja budžeta. Također se procjenjuje da li rukovodioci institucija primjenjuju zakone i propise, da li koriste sredstva za odgovarajuće namjene, ocjenjuje se finansijsko upravljanje, funkcija interne revizije i sistemi internih kontrola.⁸

Finansijska revizija obavlja se u dva dijela; prvi dio je prethodna revizija, koja se vrši na terenu od oktobra tekuće godine do januara naredne godine, dok se konačna revizija obavlja nakon predaje finansijskih izvještaja, a konačni rok utvrđen je planom revizije. Budući da ovaj godišnji izvještaj obuhvata provedene aktivnosti u toku jedne kalendarske godine, u nastavku su hronološki prikazane aktivnosti finansijske revizije u 2021. godini:

Završetak prethodnih revizija koje su započete u oktobru 2020. godine i priprema za konačne revizije

Obavljanje konačnih revizija za 2020. godinu

Početak obavljanja prethodnih revizija za 2021. godinu

U prethodnoj reviziji prati se primjena ranije datih preporuka,⁹ te druge aktivnosti u skladu s metodologijom. Nakon završetka prethodne revizije, u skladu s Međunarodnim revizorskim standardom 265,¹⁰ važni nedostaci u internim kontrolama, otkriveni tokom revizije, saopćavaju se rukovodiocu subjekta revizije usmeno i/ili u formi Pisma menadžmentu.

⁸ Čl. 13. stav 1) i 2) Zakona o reviziji

⁹ Čl. 13. stav 3) Zakona o reviziji

¹⁰ „Saopštavanje nedostataka u internim kontrolama onima koji su zaduženi za upravljanje i menadžmentu“

U konačnoj reviziji obavljaju se završni testovi i sačinjava se nacrt izvještaja o finansijskoj reviziji. S ciljem osiguranja kvaliteta, stručni kolegij Ureda vrši pregled i kontrolu svih nacrti i obavljaju se interne rasprave sa revizorima. O izvještajima se raspravlja po grupama subjekata, odnosno po njihovoj srodnosti, kako bi se osigurala konzistentnost.

Finalni nacrti izvještaja dostavljaju se subjektima revizije na očitovanje.¹¹ Nakon očitovanja, priprema se i dostavlja konačan izvještaj o izvršenoj reviziji, te objavljuje na internet-stranici, u skladu sa Zakonom o reviziji.

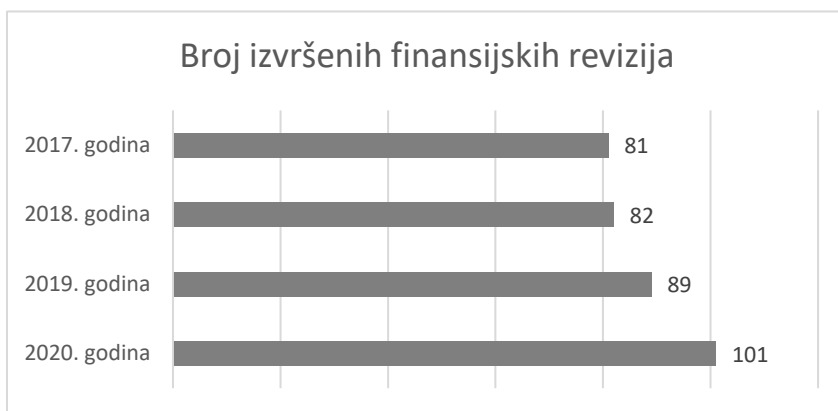

Dijagram: Osnovni koraci u procesu revizije

¹¹ Čl. 15. Zakona o reviziji

2.1 OBAVLJANJE FINANSIJSKIH REVIZIJA ZA 2020. GODINU

- ✓ **Najveći do sada broj izvršenih revizija: 101**
- ✓ **U skladu s Planom, sve revizije provedene su do 30. septembra 2021. godine**
- ✓ **Svi izvještaji dostavljeni su subjektima za reviziju i nadležnim institucijama, te objavljeni na internet-stranici Ureda za reviziju i dobro medijski propraćeni**
- ✓ **15 izvještaja dostavljeno je nadležnim organima za provođenje zakona**
- ✓ **Pregled revizija kod kojih su kvalifikovane javne nabavke dostavljen je Agenciji za javne nabavke**
- ✓ **Poslano 19 pisama menadžmentu o uočenim nepravilnostima iz prethodne revizije**

Poslove finansijske revizije obavljala su četiri sektora/organizacione jedinice,¹² koje su organizovane prema vrsti subjekata za reviziju, i IT revizori iz Odjeljenja za informacione tehnologije.

Za 2020. godinu izvršena je revizija Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH (4.730.205.318 KM) i 100 subjekata:

- 19 obaveznih revizija,
- 7 korisnika Budžeta FBiH,
- 5 kantona, 12 institucija kantona, 4 grada i 15 općina,
- 17 zavoda, fondova, agencija i javnih ustanova,
- 21 preduzeće u većinskom državnom vlasništvu.

Planirana revizija JKP-a „Zenicatrans-prevoz putnika“ d.o.o. Zenica obustavljena je zbog nemogućnosti dobivanja revizorskih dokaza, o čemu je obaviještena Parlamentarna komisija odgovorna za reviziju. Revizije „Pretisa“ d.d. Vogošća i „Operatora za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju“ obuhvatile su 2019. i 2020. godinu.

¹² Sektor za finansijsku reviziju institucija FBiH, Sektor za finansijsku reviziju institucija kantona, gradova i općina, Sektor za finansijsku reviziju zavoda, fondova i agencija i Sektor za finansijsku reviziju javnih preduzeća

Subjekti revizije dužni su dostaviti odgovor o poduzetim radnjama Uredu za reviziju u roku od 60 dana od dobivanja konačnog izvještaja, radi prevazilaženja slabosti, neregularnosti i prekršaja identifikovanih u revizorskom izvještaju.¹³ **Odgovor o poduzetim radnjama nakon izvršenih revizija za 2020. godinu nije dostavilo 10 subjekata revizije: Federalno ministarstvo okoliša i turizma, Hercegbosanska županija, Ministarstvo privrede Srednjobosanskog kantona, Javna ustanova Zavod za medicinu rada Kantona Sarajevo, Zavod zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona, Zaštitni fond Federacije Bosne i Hercegovine, Javna ustanova Zavod za zbrinjavanje mentalno-invalidne djece i omladine Pazarić, JP „Vodovod“ d.o.o. Posušje, „Pretis“ d.d. Vogošća i PS Vitezit d.o.o. Vitez – u stečaju.**

Sačinjen je **Revizorski izvještaj o najvažnijim nalazima i preporukama za 2020/2021. godinu** u skladu sa članom 16(6) Zakona o reviziji. U njemu su prezentirani osnovni podaci o svim provedenim revizijama za 2020/2021. godinu, te glavni nalazi i preporuke. Dostavljen je Parlamentu FBiH i objavljen na internet-stranici Ureda za reviziju, u skladu sa Zakonom o reviziji.

U tabeli je pregled datih mišljenja za 2020. godinu po grupama subjekata.

Redni broj	Grupe subjekata revizije	Ukupno revidirano	Dato mišljenje							
			o finansijskim izvještajima				o usklađenosti sa zakonskim propisima			
			Pozitivno	S rezervom	Negativno	Suzdržano	Pozitivno	S rezervom	Negativno	Suzdržano
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Izveštaj o izvršenju Budžeta FBiH za 2020. godinu	1	1	0	0	0	0	1	0	0
2	Korisnici budžeta FBiH	26	21	4	0	1	5	21	0	0
3	Kantoni i kantonalni budžetski korisnici	17	7	10	0	0	0	17	0	0
4	Gradovi i općine	19	1	16	2	0	1	18	0	0
5	Zavodi, fondovi, agencije i javne ustanove	17	10	6	1	0	4	12	1	0
6	Preduzeća u većinskom državnom vlasništvu	21	2	11	7	1	1	17	3	0
	Ukupno	101	42	47	10	2	11	86	4	0

U izvještajima je dato ukupno 1.612 preporuka. Kod 53 subjekta **izvršena je analiza i ocjena** postupanja po preporukama datim u izvještajima iz prethodnih godina. Kod 19 subjekata **nije vršena** ocjena postupanja po preporukama s obzirom na to da je od prethodne revizije proteklo deset i više godina, a preostalih 29 subjekata revidirano je **prvi put**.

¹³ Član 16(3) Zakona o reviziji

U tabeli je pregled broja datih preporuka za 2020. godinu i ocjena postupanja po preporukama iz ranijih revizija:

Redni broj	Grupe subjekata revizije	Broj datih preporuka za 2020. godinu	Postupanje po preporukama datim u izvještajima u ranijim godinama				
			Realizovano	Djelimično realizovano	Nije realizovano	Bez ocjene/ Neprovodivo	UKUPNO (4+5+6+7)
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Izveštaj o izvršenju Budžeta FBiH za 2020. godinu	25	2	0	25	1	28
	Postotak (%)		7%	0%	89%	4%	100%
2	Korisnici budžeta FBiH	383	123	64	196	24	407
	Postotak (%)		30%	16%	48%	6%	100%
3	Kantoni i kantonalni budžetski korisnici	267	56	21	68	4	149
	Postotak (%)		38%	14%	45%	3%	100%
4	Gradovi i općine	320	46	16	15	1	78
	Postotak (%)		59%	21%	19%	1%	100%
5	Zavodi, fondovi, agencije i javne ustanove	295	131	65	35	12	243
	Postotak (%)		54%	27%	14%	5%	100%
6	Preduzeća u većinskom državnom vlasništvu	322	34	14	30	4	82
	Postotak (%)		41%	17%	37%	5%	100%
UKUPNO		1.612	392	180	369	46	987
Postotak (%)			40%	18%	37%	5%	100%

IT revizija vršena je u okviru finansijskih revizija za 2020. godinu kod sljedećih subjekata:

Red. br.	Naziv subjekta
1.	Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (Generalni sekretarijat)
2.	Federalno ministarstvo finansija/Federalno ministarstvo financija
3.	Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata
4.	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike
5.	Porezna uprava Federacije BiH
6.	Federalni zavod za zapošljavanje
7.	Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije BiH
8.	Zavod zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona
9.	Zavod zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona
10.	Zavod zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona
11.	Zavod zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanskog kantona

Kod dijela subjekata revizije praćeno je provođenje IT preporuka iz prethodnih godina, a kod dijela se učestvovalo u reviziji onih procesa koji su značajno zavisni od IT sistema.

- IT revizija provodi se uz primjenu Vodiča za IT reviziju i u skladu s principima dobrih praksi upravljanja (COBIT okvir) i dobrih praksi IT sigurnosti (ISO 27002). Unapređenje metodologije i prakse procesa IT revizije vrši se kontinuirano i u skladu s raspoloživim IT resursima.

Zbog nedovoljne regulative ove značajne oblasti, nalazi i preporuke IT revizije više godina se ponavljaju, te je vidljivo da postoje nedostaci internih IT kontrola i IT sistema subjekata revizije. Nalazi i preporuke prezentuju se subjektu u revizorskom izvještaju, a prati se i provođenje IT preporuka iz izvještaja iz prethodnih godina.

U nastavku je pregled ostalih aktivnosti koje su provedene u vezi s finansijskim revizijama za 2020. godinu:

- Na osnovu procjene rizika procesa javnih nabavki i zahtjeva revizorskih timova izvršen je **angažman stručnjaka** s ciljem ispomoći pri reviziji javnih nabavki;
- Ured za reviziju, u skladu s članom 16(1) Zakona o reviziji, može dostaviti konačan izvještaj bilo kojoj instituciji na nadležno postupanje, a u skladu s članom 19. dužan je obavijestiti nadležne organe za provođenje zakona kada postoje indicije značajnih kršenja zakona. Krajem 2021. godine, shodno ovim odredbama, **poslano je 15 izvještaja o finansijskoj reviziji za 2020. godinu nadležnim organima za provođenje zakona i skrenuta im je pažnja na određene nalaze**. Još u ranijem periodu Ured za reviziju stavio je na raspolaganje svoje resurse tužilaštvima radi bolje saradnje i postupanja po dostavljenim revizorskim izvještajima.

2.1. SEKTOR ZA FINANSIJSKU REVIZIJU INSTITUCIJA FEDERACIJE BIH

U Sektoru za finansijsku reviziju institucija Federacije BiH do kraja septembra 2021. godine izvršene su konačne revizije za 2020. godinu Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH i 26 institucija koje su finansirane iz Budžeta FBiH.

Budžet Federacije BiH za 2020. godinu planiran je za 61 korisnika u iznosu od 5.508.930.679 KM, dok su ukupno ostvareni rashodi i izdaci iznosili 4.730.205.318 KM.

Izvršena je revizija 26 korisnika budžeta čiji budžet je planiran u iznosu od 5.351.561.200 KM (97,14% od ukupnog Budžeta FBiH), a ukupni rashodi i izdaci iznosili su 4.574.102.920 KM (96,70% od ukupno iskazanih rashoda i izdataka). Revidiran je i Federalni zavod za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje, koji je od 1. 1. 2020. godine prešao na poslovanje putem Trezora Budžeta FBiH, čiji budžet je planiran u iznosu od 2.411.689.441 KM, a rashodi i izdaci iznosili su 2.334.660.652 KM.

Revizijom Izvještaja o izvršenju Budžeta Federacije BiH za 2020. godinu za finansijske izvještaje dato je pozitivno mišljenje, a za usklađenost mišljenje s rezervom i 25 preporuka. Ovo je konsolidovani izvještaj, te daje sliku potrošnje na nivou Budžeta Federacije BiH.

U tabeli je pregled subjekata u nadležnosti ovog Sektora, sa osnovnim podacima:

(u KM)

Redni broj	Subjekti revizije	Izvršenje budžeta za 2020. godinu	Dato mišljenje		Broj datih preporuka
			o finansijskim izvještajima	o usklađenosti sa zakonskim propisima	
1	2	3	4	5	6
1.	Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH za 2020. godinu	4.730.205.318	Pozitivno	S rezervom	25
Korisnici Budžeta FBiH					
1.	Parlament Federacije BiH	13.164.234	Pozitivno	S rezervom	18
2.	Predsjednik i dva potpredsjednika Federacije BiH	2.297.386	Pozitivno	S rezervom	11
3.	Vlada Federacije BiH	23.304.817	Pozitivno	S rezervom	10
4.	Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova	7.500.105	Pozitivno	Pozitivno	7
5.	Federalno ministarstvo pravde	3.549.847	Pozitivno	S rezervom	18
6.	Federalno ministarstvo finansija	1.144.906.568	Pozitivno	S rezervom	39
7.	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije	53.020.198	Pozitivno	S rezervom	9
8.	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	96.475.093	Pozitivno	S rezervom	11

9.	Federalno ministarstvo zdravstva	88.877.003	Pozitivno	S rezervom	18
10.	Federalno ministarstvo trgovine	1.370.590	Pozitivno	Pozitivno	9
11.	Federalno ministarstvo prostornog uređenja	5.069.895	Pozitivno	S rezervom	12
12.	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	98.943.488	Pozitivno	S rezervom	9
13.	Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata	339.449.448	Pozitivno	S rezervom	18
14.	Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta	1.563.434	Pozitivno	Pozitivno	7
15.	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	177.304.664	Pozitivno	S rezervom	16
16.	Federalno ministarstvo kulture i sporta	10.271.570	S rezervom	S rezervom	20
17.	Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica	26.934.222	Pozitivno	Pozitivno	11
18.	Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	5.273.192	Pozitivno	S rezervom	14
19.	Federalno ministarstvo okoliša i turizma	32.923.654	Pozitivno	S rezervom	13
20.	Služba za zajedničke poslove organa i tijela Federacije BiH	13.097.566	S rezervom	Pozitivno	12
21.	Porezna uprava Federacije BiH	45.742.821	Pozitivno	S rezervom	11
22.	Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH	9.252.257	Pozitivno	S rezervom	8
23.	Federalna direkcija robnih rezervi	3.014.702	S rezervom	S rezervom	21
24.	Federalna uprava za civilnu zaštitu	35.518.826	Pozitivno	S rezervom	21
25.	Federalni zavod za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje	2.334.660.652	Suzdržano	S rezervom	25
26.	Federalna agencija za upravljanje oduzetom imovinom	616.688	S rezervom	S rezervom	15
UKUPNO		4.574.102.920			383

Najvažniji nalazi iz obavljenih revizija odnose se na:

- Sistem internih kontrola kod budžetskih korisnika i interna revizija nisu adekvatno uspostavljene, kako je predviđeno Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH, Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i drugim propisima.
- Budžetom FBiH za 2020. godinu, kao i ranijih godina, nisu planirana sredstva za izmirenje dospjelih obaveza po osnovu sudskih presuda i izvršnih sudskih rješenja iz prethodnog perioda, sredstva kapitalnog transfera za izgradnju autocesta i brzih cesta nisu realno planirana (uvažavajući spremnost predviđenih projekata i potrebno vrijeme za realizaciju) i dr. Planiranje Budžeta FBiH za 2020. godinu nije u potpunosti vršeno u skladu sa zakonskim i drugim propisima, s obzirom na to da nisu poduzete aktivnosti na izmjenama i dopunama Budžeta FBiH za 2020. godinu, u dijelu raspolaganja neutrošenih sredstava namijenjenih za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica izazvanih pandemijom COVID-19.
- Planiranje i realizacija dijela sredstava tekućih i kapitalnih transfera nije izvršena s jasno utvrđenom svrhom dodjele, mjerljivim kriterijima, a budžetski korisnici nisu vršili adekvatan nadzor nad namjenskim utroškom s obzirom na to da se pojedinim budžetskim korisnicima konstantno odobravaju sredstva transfera, iako u prethodnim godinama nisu poduzimali adekvatne aktivnosti nad utvrđivanjem namjenskog utroška, izvještavanju i praćenju efekata od uloženi sredstava.
- Jedan od općih i posebnih ciljeva, prema Uredbi o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19, bio je očuvanje radnih mjesta. Data je prednost padu oporezivog prometa i ostvarenom izvozu u odnosu na broj zaposlenih, čime je omogućeno da se značajna sredstva dodijele i korisnicima s jednim zaposlenikom. Prilikom donošenja Uredbe nije se vodilo računa o smanjenju zaposlenih od proglašenja stanja nesreće, niti o razlozima koji su doveli do toga, kao ni o pomoći svim djelatnostima kojima je, naredbama Kriznog štaba FBiH, bio ograničen ili zabranjen rad. Utvrđeni opći uslovi za dodjelu finansijske pomoći i kriteriji nisu u potpunosti osigurali da se finansijska pomoć usmjeri na subjekte koji su bili najviše pogođeni nastalom krizom.
- Obavljanjem finansijskog poslovanja Federalnog zavoda za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje preko Budžeta FBiH nije osigurano evidentiranje i praćenje prihoda i rashoda namijenjenih za isplatu penzija, koji su propisani Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju. Finansijsko poslovanje uspostavljeno na ovakav način ne daje informacije o izvorima i utrošku sredstava, odnosno koliko je sredstava isplaćeno iz Budžeta FBiH za penzije ostvarene po povoljnijim uslovima, niti je poznato koliko je sredstava za redovne penzije isplaćeno iz doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje.

- Ukupna plaćena taksa na nepovučena kreditna sredstva zaključno s 31. 12. 2020. godine iznosila je 18.196.355 KM, od čega se na taksu plaćenu u 2020. godini odnosi 3.158.099 KM. Iznos nepovučenih kreditnih sredstava za koje je ugovorena i plaća se taksa zaključno s 31. 12. 2020. godine bio je 660.602.355 KM (odnosi se na 16 projekata).
- Nisu poduzete sve zakonom propisane radnje za naplatu potraživanja od krajnjih korisnika kredita za pravna lica i kantone, koji su na osnovu supsidijarnih ugovora sa FBiH preneseni na krajnje korisnike (JP Ceste FBiH, JP Željeznice FBiH, Tuzlanski, Bosansko-podrinjski, Unsko-sanski kanton, Zapadnohercegovačka županija i drugi).
- Nabavke roba, usluga i radova nisu u potpunosti vršene u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama u dijelu planiranja nabavki, izbora postupka, dijeljenja nabavki, izrade tenderske dokumentacije, neblagovremenog pokretanja postupka, nastavka saradnje sa dobavljačima iz prethodnog perioda, te praćenja realizacije zaključenih ugovora.
- Angažovanje vanjskih saradnika po osnovu ugovora o djelu vršeno je za obavljanje redovnih poslova koji su utvrđeni pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji.
- Kod budžetskih korisnika koji su zaduženi za implementaciju razvojno-investicionih projekata, koji se finansiraju iz kreditnih i grant sredstava, nije uspostavljena adekvatna knjigovodstvena evidencija i finansijsko izvještavanje u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.
- Nisu provedeni zakonski propisi vezani za rješavanje pitanja imovine, potraživanja i obaveza Federalnog ministarstva odbrane, Vojske FBiH, Carinske uprave FBiH i Obavještajno-sigurnosne službe FBiH, koje su ugašene, a čija je imovina prešla na državni nivo.

2.2. SEKTOR ZA FINANSIJSKU REVIZIJU INSTITUCIJA KANTONA, GRADOVA I OPĆINA

U Sektoru su izvršene revizije 36 subjekata za 2020. godinu, i to pet kantona, 12 kantonalnih budžetskih korisnika i 19 jedinica lokalne samouprave.

Revidirano je pet kantona koji nisu bili obuhvaćeni planom revizije prethodne godine. Njihovi budžeti planirani su u ukupnom iznosu od 994.656.747 KM. **Ukupni prihodi i primici revidiranih kantona iskazani su u finansijskim izvještajima u iznosu od 858.716.042 KM, a rashodi i izdaci u iznosu od 890.016.654 KM.**

Pored kantona, izvršene su (prvi put) revizije 12 kantonalnih budžetskih korisnika, čiji budžeti su planirani u ukupnom iznosu od 183.695.528 KM, dok su ukupni rashodi i izdaci iskazani u iznosu od 145.147.480 KM.

Obavljene su i revizije četiri grada i 15 općina, čiji su budžeti planirani u ukupnom iznosu od 382.986.085 KM. Ukupni prihodi i primici u njihovim finansijskim izvještajima iskazani su u iznosu od 288.153.278 KM, a ukupni rashodi i izdaci u iznosu od 286.267.700 KM.

Predmet revizije šest revidiranih jedinica lokalne samouprave bili su konsolidovani finansijski izvještaji (godišnji izvještaji za budžete jedinica lokalne samouprave), koje čine pojedinačni godišnji finansijski izvještaji ukupno 23 budžetska korisnika.

U nastavku je pregled revidiranih subjekata za 2020. godinu, s iskazanim ukupnim rashodima i izdacima u finansijskim izvještajima revidiranih subjekata, datim mišljenjima i brojem preporuka za 2020. godinu:

(u KM)

Redni broj	Subjekti revizije	Rashodi i izdaci	Dato mišljenje		Broj datih preporuka
			o finansijskim izvještajima	o usklađenosti sa zakonskim propisima	
1	2	3	4	5	6
1.	Tuzlanski kanton	376.639.857	Pozitivno	S rezervom	19
2.	Zeničko-dobojski kanton	362.859.605	S rezervom	S rezervom	26
3.	Kanton 10/Hercegbosanska županija	69.752.463	S rezervom	S rezervom	17
4.	Županija Posavska	43.198.982	Pozitivno	S rezervom	20
5.	Bosansko-podrinjski kanton Goražde	37.565.747	S rezervom	S rezervom	22
6.	Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo	41.435.269	S rezervom	S rezervom	18
7.	Ministarstvo unutrašnjih poslova Hercegovačko-neretvanskog kantona	35.626.656	Pozitivno	S rezervom	11
8.	Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo	8.439.692	Pozitivno	S rezervom	6
9.	Ministarstvo finansija Srednjobosanskog kantona	11.186.638	S rezervom	S rezervom	19
10.	Ministarstvo privrede Tuzlanskog kantona	8.757.236	Pozitivno	S rezervom	4
11.	Ministarstvo za privredu Zeničko-dobojskog kantona	6.354.215	S rezervom	S rezervom	10
12.	Ministarstvo privrede Srednjobosanskog kantona	8.177.304	Pozitivno	S rezervom	14
13.	Ministarstvo rada, zdravstva, socijalne skrbi i prognanih Hercegbosanske županije	7.968.312	S rezervom	S rezervom	25
14.	Ministarstvo finansija Županije Zapadnohercegovačke	3.588.683	S rezervom	S rezervom	18
15.	Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta Hercegovačko-neretvanskog kantona	4.724.715	S rezervom	S rezervom	18

16.	Ministarstvo privrede Unsko-sanskog kantona	3.717.021	S rezervom	S rezervom	10
17.	Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Županije Posavske	5.171.739	Pozitivno	S rezervom	10
18.	Grad Tuzla	56.431.904	Pozitivno	S rezervom	10
19.	Grad Mostar	56.608.028	S rezervom	S rezervom	29
20.	Općina Lukavac	16.522.859	S rezervom	S rezervom	18
21.	Grad Sarajevo	18.884.843	S rezervom	S rezervom	16
22.	Općina Sanski Most	11.616.052	Negativno	S rezervom	19
23.	Općina Tešanj	13.912.965	S rezervom	S rezervom	13
24.	Grad Gračanica	12.305.421	S rezervom	S rezervom	24
25.	Općina Hadžići	12.218.303	S rezervom	S rezervom	12
26.	Općina Ilijaš	12.311.871	S rezervom	Pozitivno	6
27.	Općina Banovići	10.593.735	S rezervom	S rezervom	20
28.	Općina Jablanica	11.001.496	S rezervom	S rezervom	22
29.	Općina Bosanska Krupa	9.360.594	S rezervom	S rezervom	10
30.	Općina Stolac	6.503.520	S rezervom	S rezervom	16
31.	Općina Žepče	9.289.305	S rezervom	S rezervom	17
32.	Općina Grude	7.885.932	S rezervom	S rezervom	22
33.	Općina Maglaj	7.080.634	S rezervom	S rezervom	15
34.	Općina Novi Travnik	6.303.765	S rezervom	S rezervom	18
35.	Općina Drvar	5.084.723	Negativno	S rezervom	20
36.	Općina Kupres	2.351.750	S rezervom	S rezervom	13
UKUPNO		1.321.431.834			587

Revizijom su utvrđeni propusti i nepravilnosti za koje su date odgovarajuće preporuke. Najvažniji nalazi i preporuke su:

- Sistemi finansijskog upravljanja i kontrola kod značajnog broja revidiranih subjekata nisu uspostavljeni na način propisan Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.
- Ministarstva finansija pojedinih kantona još uvijek nisu uspostavila zajedničke jedinice interne revizije, a pojedini gradovi i općine jedinice interne revizije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH, kao ni funkcije budžetskog nadzora u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.
- Prilikom pripreme, izrade i izvršenja budžeta nisu dosljedno primijenjene odredbe Zakona o budžetima u FBiH i odredbe zakona o izvršavanju kantonalnih budžeta i odluka o izvršenju budžeta jedinica lokalnih samouprava.

- U pojedinim gradovima i općinama nisu donesene računovodstvene politike usaglašene s Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor, i nisu dosljedno primijenjene, što je rezultiralo pogrešnim iskazivanjima u finansijskim izvještajima.
- Jedinice lokalne samouprave nisu uspostavile potpune evidencije o stalnim sredstvima, ne posjeduju potpunu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu raspolaganja i ne primjenjuju dosljedno računovodstvene politike u dijelu koji se odnosi na stalna sredstva. Sa javnim preduzećima kojima su objekti komunalne infrastrukture povjereni na upravljanje nisu uređeni međusobni odnosi.
- Potraživanja i plasmani nisu realno iskazani u finansijskim izvještajima, a nisu se poduzimale ni sve zakonom propisane radnje na njihovoj naplati.
- Dugoročne obaveze po osnovu ugovora o kreditima kod pojedinih revidiranih subjekata nisu knjigovodstveno evidentirane, zbog čega finansijski izvještaji ne daju tačan pregled dugoročnih obaveza i izvora sredstava.
- Finansijski rezultati i neraspoređeni viškovi prihoda i rashoda kod pojedinih revidiranih subjekata nisu tačno iskazani.
- Periodični i godišnji izvještaji nisu se sačinjavali na način propisan Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.
- Postupci javnih nabavki nisu se provodili u potpunosti u skladu s važećim propisima o javnim nabavkama.
- Pojedini gradovi i općine nisu uspostavili registre budžetskih korisnika u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i nisu okončali aktivnosti na uspostavljanju trezorskog sistema poslovanja u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH.
- Za redovne poslove i poslove sistematizovane pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji angažuju se lica na osnovu ugovora o djelu.
- Raspodjela tekućih i kapitalnih transfera nije se vršila na osnovu jasno utvrđenih i mjerljivih kriterija, a nije uspostavljen ni nadzor nad namjenskim utroškom tekućih i kapitalnih transfera.
- Kantonalna ministarstva u čijoj nadležnosti je zdravstvo nisu sačinila i vladama kantona predložila planove i programe mjera zdravstvene zaštite za područje kantona i odluke o mjerilima za osiguranje elemenata standarda za investiciono ulaganje i investiciono i tekuće održavanje, te informatizaciju zdravstvene djelatnosti u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti FBiH i kantonalnim propisima.
- Kantonalna ministarstva u čijoj nadležnosti je socijalna zaštita nisu donijela provedbene propise iz ove oblasti, nisu vršila inspekcijski nadzor primjene propisa, kao ni upravni nadzor ustanova socijalne zaštite.

2.3. SEKTOR ZA FINANSIJSKU REVIZIJU ZAVODA, FONDOVA I AGENCIJA

U okviru Sektora za finansijsku reviziju zavoda, fondova i agencija izvršeno je 17 finansijskih revizija za 2020. godinu, i to: devet zavoda (osam zavoda zdravstvenog osiguranja i jedan zavod za zbrinjavanje mentalno-invalidnih lica), četiri javne ustanove (dvije ustanove za zbrinjavanje mentalno-invalidnih lica, jedna ustanova za predškolsko obrazovanje i jedna iz oblasti medicine rada), tri fonda i jedne agencije kod koje su revizijom obuhvaćene 2019. i 2020. godina, te su data odvojena mišljenja za svaku godinu. Kod pet subjekata revizija je obavljena prvi put.

Kod određivanja subjekata za reviziju zbog pandemije prioritet je dat oblasti zdravstva, odnosno federalnim zavodima i fondovima i kantonalnim zavodima zdravstvenog osiguranja. Ostali subjekti planirani su na osnovu kriterija kao što su visina budžeta, njihov značaj za društvo i prethodno utvrđeni propusti i nepravilnosti u trošenju javnih sredstava.

Finansijski planovi revidiranih subjekata iznosili su 1.459.216.989 KM.¹⁴ Njihovi ukupni prihodi i primici, iskazani u finansijskim izvještajima za 2020. godinu, iznosili su 1.293.217.575 KM, a rashodi i izdaci 1.307.785.052 KM. Revidirani subjekti iskazali su finansijski rezultat za 2020. godinu u ukupnom iznosu od -14.585.166 KM (negativan finansijski rezultat iskazalo je sedam subjekata u ukupnom iznosu od 26.183.625 KM).

Obaveze svih revidiranih subjekata na 31. 12. 2020. godine, iskazane u finansijskim izvještajima za 2020. godinu, iznosile su 156.483.492 KM. Najvećim dijelom odnose se na kratkoročne obveze, a najznačajnije su iskazane kod Zavoda zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanskog kantona (40.066.324 KM) i Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine (27.504.407 KM).

U nastavku je pregled revidiranih subjekata za 2020. godinu,¹⁵ s iskazanim ukupnim rashodima i izdacima u finansijskim izvještajima revidiranih subjekata, datim mišljenjima i brojem preporuka za 2020. godinu:

(u KM)

Redni broj	Subjekti revizije	Rashodi i izdaci	Dato mišljenje		Broj datih preporuka
			o finansijskim izvještajima	o usklađenosti sa zakonskim propisima	
1	2	3	4	5	6
1.	Zavod zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona	261.460.684	Pozitivno	Pozitivno	15
2.	Zavod zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona	188.071.940	Pozitivno	S rezervom	24
3.	Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine	186.866.246	Pozitivno	S rezervom	18
4.	Zavod zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanskog kantona	147.618.160	Pozitivno	S rezervom	14

¹⁴ Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju – nije donesen finansijski plan za 2019. i 2020. godinu; iskazani ostvareni prihodi za 2019. i 2020. godinu

¹⁵ Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju revidiran je za 2020. i 2019. godinu.

5.	Federalni zavod za zapošljavanje	72.026.640	S rezervom	S rezervom	23
6.	Zavod zdravstvenog osiguranja Srednjobosanskog kantona	113.650.906	Pozitivno	Pozitivno	11
7.	Zavod zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona	103.198.045	Pozitivno	S rezervom	17
8.	Fond za zaštitu okoliša Federacije Bosne i Hercegovine	29.663.334	S rezervom	S rezervom	15
9.	Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom	21.739.261	Pozitivno	S rezervom	16
10.	Zavod zdravstvenog osiguranja Županije Posavske	15.414.345	Pozitivno	S rezervom	19
11.	Javna ustanova „Djeca Sarajeva” p.o. Sarajevo	12.309.246	S rezervom	S rezervom	9
12.	Javna ustanova Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih lica „Drin” Fojnica	8.419.376	S rezervom	Pozitivno	12
13.	Javna ustanova Zavod za zbrinjavanje mentalno-invalidne djece i omladine Pazarić	6.316.691	S rezervom	S rezervom	28
14.	Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih osoba Bakovići	5.188.084	Pozitivno	Pozitivno	9
15.	Zaštitni fond Federacije Bosne i Hercegovine	4.158.918	S rezervom	S rezervom	12
16.	Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju – za 2020. godinu	70.639.884	Negativno	Negativno	37
	Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju – za 2019. godinu	56.418.598	Negativno	Negativno	
17.	Javna ustanova Zavod za medicinu rada Kantona Sarajevo	4.624.694	Pozitivno	S rezervom	16
UKUPNO		1.307.785.052			295

Izvršenim revizijama utvrđeni su određeni propusti i nepravilnosti za koje su date odgovarajuće preporuke. Najvažniji nalazi, a ujedno i nalazi koji su konstatovani kod većeg broja subjekata su:

- Sistem internih kontrola nije uspostavljen u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i ostalim propisima koji regulišu ovu oblast, što može uticati na usklađenost poslovanja, kao i na istinit i fer prikaz finansijskih izvještaja.
- Interna revizija nije uspostavljena u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH.
- Prijem u radni odnos vršen je bez provođenja konkursne procedure u skladu s odredbama Zakona o radu, zbog čega nije osigurana transparentnost prilikom zapošljavanja.
- Popis imovine i obaveza, kao i usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem nije izvršeno u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

- Nisu dosljedno primijenjeni Međunarodni računovodstveni standardi i Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja za male i srednje subjekte, posebno u dijelu: priznavanja očekivanih kreditnih gubitaka za potraživanja starija od godinu dana; vršenja procjene nadoknadive vrijednosti stalnih sredstava; procjene ishoda pokrenutih sudskih sporova; knjigovodstvenog evidentiranja po osnovu ugovora o zakupu poslovnih prostora.
- Nabavke roba i usluga nisu se u potpunosti vršile u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i provedbenim aktima Zakona (za pojedine nabavke nisu provedeni propisani postupci i procedure i nije donesen plan, tenderska dokumentacija nije sačinjavana na način da omogući pripremu ponuda na konkurentskoj osnovi; predmeti nabavke dijeljeni su radi izbjegavanja primjene propisanog postupka).
- Ugovaranje usluga zdravstvene zaštite većina kantonalnih zavoda zdravstvenog osiguranja nije vršila putem postupka javne nabavke, kako to nalaže Zakon o zdravstvenoj zaštiti, niti su primjenjivali Jedinственu metodologiju kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove.

Osim navedenih nalaza koji su konstatovani kod većeg broja subjekata, utvrđeni su značajni nalazi iz okvira nadležnosti sljedećih subjekata:

- Kod Federalnog zavoda za zapošljavanje realizacija zaključenih, a nerealizovanih ugovora za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja u značajnom iznosu prenesena je u 2021. godinu, iako su za te namjene u Finansijskom planu za 2020. godinu bila osigurana sredstva. To je direktno uticalo na smanjenje efekata zapošljavanja i nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.
- Kod Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH pravo na korištenje lijekova po posebnim programima nije odobravano uz osiguranje dodatnih finansijskih sredstava i uz transparentno objavljene kriterije (stručno-medicinska uputstva). Također, nije se moglo potvrditi da su imenovane komisije Zavoda uvodile pacijente u pravo korištenja lijekova sa posebnim režimom propisivanja na osnovu jasno utvrđenih kriterija i da se liste čekanja pacijenata na ove lijekove vode u skladu sa donesenim Uputstvom Upravnog odbora.
- Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju nije dosljedno primjenjivao Zakon o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije, posebno u dijelu: objavljivanja informacija o dinamičkim kvotama za sve vrste postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije; objavljivanja spiska kvalifikovanih proizvođača/investitora koji su dobili status privilegovanog/potencijalno privilegovanog proizvođača; uspostavljanja jedinstvenog registra projekata; utvrđivanja metodologije za raspodjelu troškova balansiranja za privilegovane i kvalifikovane proizvođače; dodjele dinamičkih kvota za solarne elektrane i rješavanja zahtjeva za sticanje statusa privilegovanih i potencijalno privilegovanih ponuđača po redoslijedu prijema i u definisanim rokovima.

2.4. SEKTOR ZA FINANSIJSKU REVIZIJU JAVNIH PREDUZEĆA

U Sektoru je, od planirane 22, izvršena 21 revizija, od kojih je 12 obavljeno prvi put. Planirana revizija JKP-a „Zenicatrans – prevoz putnika“ d.o.o. Zenica obustavljena je zbog nemogućnosti dobivanja revizorskih dokaza, o čemu je obaviještena Parlamentarna komisija odgovorna za reviziju. Revizija „Pretisa“ d.d. Vogošća, s obzirom na to da su stečeni uslovi za njeno obavljanje u 2020. godini, obuhvatila je 2019. i 2020. godinu.

Od marta do kraja septembra 2021. godine izvršena je finansijska revizija 21 preduzeća u većinskom državnom vlasništvu, čiji su ukupno planirani prihodi iznosili cca 2.118.425.811 KM. **Ostvareni prihodi ovih preduzeća u 2020. godini iskazani su u iznosu od 1.953.784.488 KM, a ukupni rashodi u iznosu od 1.813.798.874 KM.**

Pri izboru subjekata revizije prioritet je dat onima koji nisu ranije revidirani (12 preduzeća), te onima čija je djelatnost od ekonomskog značaja za FBiH (elektroprivrede, autoceste, željeznice).

U nastavku je pregled revidiranih subjekata za 2020. godinu, s iskazanim ukupnim rashodima i izdacima u finansijskim izvještajima, datim mišljenjima i brojem preporuka za 2020. godinu. Napominjemo da je u dosta izvještaja skrenuta pažnja na određena pitanja koja nisu uticala na data mišljenja, ali su važna za korisnikovo razumijevanje izvještaja. Ovo je posebno važno kod preduzeća u većinskom državnom vlasništvu kod kojih je za značajna pitanja potrebno uključivanje osnivača, a na koja sama preduzeća ne mogu uticati.

(u KM)

Redni broj	Subjekti revizije	Rashodi i izdaci	Dato mišljenje		Broj datih preporuka
			o finansijskim izvještajima	o usklađenosti sa zakonskim propisima	
1	2	3	4	5	6
1.	JP Autoceste FBiH d.o.o. Mostar	69.008.765	Negativno	S rezervom	14
2.	JP „Elektroprivreda Bosne i Hercegovine“ d.d. Sarajevo	1.047.545.807	Negativno	S rezervom	14
3.	JP „Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne“ d.d. Mostar	326.079.234	Negativno	S rezervom	13
4.	JP Željeznice Federacije Bosne i Hercegovine, d.o.o. Sarajevo	124.550.143	S rezervom	S rezervom	12
5.	JP „Rad“ d.d. Tešanj	4.179.197	S rezervom	S rezervom	11
6.	JP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Kiseljak	1.333.127	Pozitivno	S rezervom	8
7.	Društvo ograničene odgovornosti – Javno komunalno poduzeće „Vitkom“ Vitez	2.716.938	Negativno	Negativno	29
8.	JP „Vodovod“ d.o.o. Posušje	3.029.762	S rezervom	S rezervom	17

9.	KJKP za proizvodnju i distribuciju toplote „Toplane-Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo	55.994.059	S rezervom	S rezervom	16
10.	ŠGD „Hercegbosanske šume“ d.o.o. Kupres	38.534.681	S rezervom	S rezervom	15
11.	ŠPD „Unsko-sanske šume“ d.o.o. Bosanska Krupa	35.702.498	S rezervom	S rezervom	20
12.	Centralno grijanje d.d. za distribuciju toplotne energije Tuzla	16.993.794	Negativno	S rezervom	22
13.	JKP „Komrad“ d.o.o. Bihać	4.294.556	S rezervom	Pozitivno	12
14.	„Operator – Terminali Federacije“ d.o.o. Sarajevo	3.772.264	Negativno	S rezervom	18
15.	JP „Vodovod i kanalizacija“ Široki Brijeg	1.242.416	S rezervom	S rezervom	17
16.	PS „Vitezit“ d.o.o Vitez – u stečaju	976.494	Suzdržano	Negativno	13
17.	Razvojna banka Federacije Bosne i Hercegovine	34.043.706	Pozitivno	S rezervom	8
18.	„Pretis“ d.d. Vogošća 2019. godina	39.759.251	Negativno	S rezervom	30
	Pretis“ d.d. Vogošća 2020. godina	26.822.635	Negativno	S rezervom	
19.	UNIS-GROUP Društvo za promet i usluge d.o.o. Ilidža	7.694.515	S rezervom	S rezervom	12
20.	Tvornica transportnih uređaja energetik d.o.o. Tuzla	9.284.283	S rezervom	S rezervom	9
21.	JP „Komunalno“ d.o.o. Mostar	6.016.864	S rezervom	Negativno	12
UKUPNO		1.859.574.989			322

Izvršenim revizijama utvrđeni su određeni propusti i nepravilnosti za koje su date odgovarajuće preporuke. Nalazi koji su konstatovani kod većeg broja subjekata su:

- Veći broj preduzeća nije uspostavio odgovarajući sistem internih kontrola po COSO modelu.
- Prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja nisu dosljedno primjenjivane odredbe Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (MSFI) i Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS).
- Trogodišnji plan nije sačinjen u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima.
- Prijem zaposlenika nije vršen u skladu sa Zakonom o radu s ciljem osiguranja transparentnosti i jednakog pristupa zapošljavanju, niti je primjena izuzeća kod zapošljavanja shodno Uredbi o postupku prijema u radni odnos ispoštovana u potpunosti.
- Nisu vršena rezervisanja po osnovu sudskih sporova u skladu sa zahtjevima MRS-a 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva.

- Za potraživanja starija od godinu dana nije vršena procjena očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti.
- Na datum bilansa nije vršena procjena umanjena vrijednosti imovine, odnosno procjena nadoknadive vrijednosti imovine u skladu sa MRS-om 36 – Umanjenje imovine.
- Nije vršen obračun proizvodnje i evidentiranje zaliha u skladu sa zahtjevima MRS-a 2 – Zalihe.
- Popis imovine i obaveza nije izvršen detaljno i sveobuhvatno u svim preduzećima, niti je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog stanja imovine i obaveza sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom.
- Bilješke uz finansijske izvještaje nisu sastavljane u skladu s tačkom 25 MRS – a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja, s obzirom na to da menadžment pri sastavljanju finansijskih izvještaja nije procijenio i objavio sposobnost preduzeća da nastave poslovati u vremenski neograničenom periodu.
- Nabavke roba, usluga i radova nisu vršene u potpunosti u skladu s procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavkama i provedbenim aktima.

2.5. OBAVLJANJE PRETHODNIH FINANSIJSKIH REVIZIJA ZA 2021. GODINU

Plan revizije za 2021/2022. godinu donesen je 31. 12. 2022. godine, kojim je predviđeno obavljanje 103 revizije za 2021. godinu, što je do sada najveći planirani broj. Dvadeset pet subjekata revidirat će se prvi put. Plan je dostavljen Parlamentarnoj komisiji odgovornoj za reviziju i objavljen na internet-stranici Ureda za reviziju.

Sa 31. 1. 2022. godine izvršene su sve prethodne revizije i za svaku je poslano pismo menadžmentu, u kojima je ukazano na uočene nepravilnosti u sistemu internih kontrola i knjigovodstvenom evidentiranju, koje se mogu otkloniti do sačinjavanja finansijskih izvještaja.

Od oktobra 2021. do kraja januara 2022. godine obavljene su prethodne revizije sljedećih subjekata:

Redni broj	Naziv subjekta
Korisnici Budžeta FBiH	
1.	Parlament Federacije Bosne i Hercegovine
2.	Predsjednik i dva potpredsjednika Federacije Bosne i Hercegovine
3.	Vlada Federacije Bosne i Hercegovine
4.	Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova
5.	Federalno ministarstvo pravde
6.	Federalno ministarstvo finansija
7.	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije
8.	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija

9.	Federalno ministarstvo zdravstva
10.	Federalno ministarstvo trgovine
11.	Federalno ministarstvo prostornog uređenja
12.	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva
13.	Federalno ministarstvo za pitanje boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata
14.	Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta
15.	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike
16.	Federalno ministarstvo kulture i sporta
17.	Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica
18.	Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke
19.	Federalno ministarstvo okoliša i turizma
20.	Služba za zajedničke poslove organa i tijela u Federaciji BiH
21.	Kazneno-popravni zavod poluotvorenog tipa Busovača
22.	Kazneno-popravni zavod poluotvorenog tipa Orašje
23.	Kazneno-popravni zavod poluotvorenog tipa Bihać
24.	Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH
25.	Federalni zavod za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje
26.	Federalna uprava za inspeksijske poslove

Redni broj	Kantoni i institucije kantona, gradovi i općine
1.	Kanton Sarajevo
2.	Hercegovačko-neretvanski kanton
3.	Srednjobosanski kanton
4.	Unsko-sanski kanton
5.	Županija Zapadnohercegovačka
6.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Zeničko-dobojskog kantona
7.	Ministarstvo unutrašnjih poslova Županije Posavske
8.	Ministarstvo gospodarstva Hercegbosanske županije
9.	Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Srednjobosanskog kantona
10.	Ministarstvo pravde i uprave Kantona Sarajevo
11.	Ministarstvo prometa i veza Hercegovačko-neretvanskog kantona
12.	Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša Tuzlanskog kantona
13.	Grad Gradačac
14.	Grad Srebrenik
15.	Općina Busovača
16.	Općina Ilidža
17.	Općina Vogošća
18.	Općina Kladanj
19.	Općina Novo Sarajevo
20.	Općina Vitez

21.	Općina Travnik
22.	Općina Tomislavgrad
23.	Općina Čitluk
24.	Općina Konjic
25.	Općina Orašje
26.	Općina Gornji Vakuf – Uskoplje
27.	Opština Bosansko Grahovo

Redni broj**Zavodi, fondovi i javne ustanove**

1.	Federalni zavod za zapošljavanje
2.	Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH
3.	Zavod za zdravstveno osiguranje Županije Zapadnohercegovačke
4.	Zavod za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije
5.	Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo
6.	Zavod zdravstvenog osiguranja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde
7.	Agencija za vodno područje Jadranskog mora
8.	Agencija za vodno područje rijeke Save
9.	Županijski zavod za upošljavanje Livno
10.	Javna ustanova „Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo“ Sarajevo
11.	Javna ustanova Služba za zapošljavanje Tuzlanskog kantona
12.	Javna ustanova Služba za zapošljavanje Kantona Središnja Bosna/Srednjobosanskog kantona
13.	Javna ustanova Služba za zapošljavanje Zeničko-dobojskog kantona
14.	Služba za zapošljavanje Županije Zapadnohercegovačke
15.	Služba za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanske županije/kantona Mostar
16.	Javna ustanova Služba za zapošljavanje Unsko-sanskog kantona Bihać
17.	Javna ustanova za medicinsku rehabilitaciju i banjsko liječenje – Lječilište „Reumal“ Fojnica
18.	Javna zdravstvena ustanova Opća Bolnica Sanski Most
19.	Javna ustanova Kantonalna bolnica Zenica
20.	Javna ustanova Bolnica za plućne bolesti i tuberkulozu Travnik
21.	Javna zdravstvena ustanova Opća bolnica „Dr. Mustafa Beganović“ Gračanica
22.	Dom zdravlja Mostar
23.	Javna ustanova Dom zdravlja Kantona Sarajevo
24.	Javna zdravstveno-nastavna ustanova Dom zdravlja „Dr. Mustafa Šehović“ Tuzla
25.	Javna ustanova „Dom zdravlja“ Zenica
26.	Regulatorna komisija za energiju u Federaciji BiH
27.	Institut za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja

Redni broj	Preduzeća u većinskom državnom vlasništvu
1.	Javno preduzeće Ceste Federacije BiH d.o.o. Sarajevo
2.	Privredno društvo za proizvodnju i transport gasa „BH-GAS“ d.o.o. Sarajevo
3.	„Energoinvest“ d.d. Sarajevo
4.	UNIS „GINEX“ d.d. Goražde
5.	Naftni terminali Federacije BiH d.o.o. Ploče* ¹⁶
6.	Binas d.d. Bugojno
7.	Tehnički remontni zavod Hadžići d.d.
8.	Kantonalno javno preduzeće „Sarajevo-šume“ d.o.o. Sarajevo
9.	Javno preduzeće Šume Tuzlanskog kantona d.d. Kladanj
10.	Javno preduzeće Šumsko privredno društvo Zeničko-dobojskog kantona d.o.o. Zavidovići
11.	Javno preduzeće Šumsko-gospodarsko društvo „Šume Hercegovačko-neretvanske“ d.o.o. Mostar
12.	Kantonalno javno komunalno preduzeće „Sarajevogas“ d.o.o. Sarajevo
13.	Javno preduzeće „Grijanje“ d.o.o. Zenica
14.	Javno preduzeće „Visoko Ekoenergija“ d.o.o. Visoko
15.	Javno preduzeće Međunarodni aerodrom Tuzla d.o.o. Tuzla
16.	Javno preduzeće Međunarodna zračna luka – Aerodrom Mostar d.o.o. Mostar
17.	Kantonalno javno komunalno preduzeće Vodovod i kanalizacija d.o.o. Sarajevo
18.	Javno komunalno preduzeće Vodograd d.o.o. Prozor-Rama
19.	Javno komunalno preduzeće Vodovod d.o.o. Cazin
20.	Javno komunalno preduzeće Vodovod i kanalizacija d.o.o. Tuzla
21.	Javno preduzeće Vodovod i kanalizacija d.o.o. Zenica
22.	Javno preduzeće Komunalno d.o.o. Livno

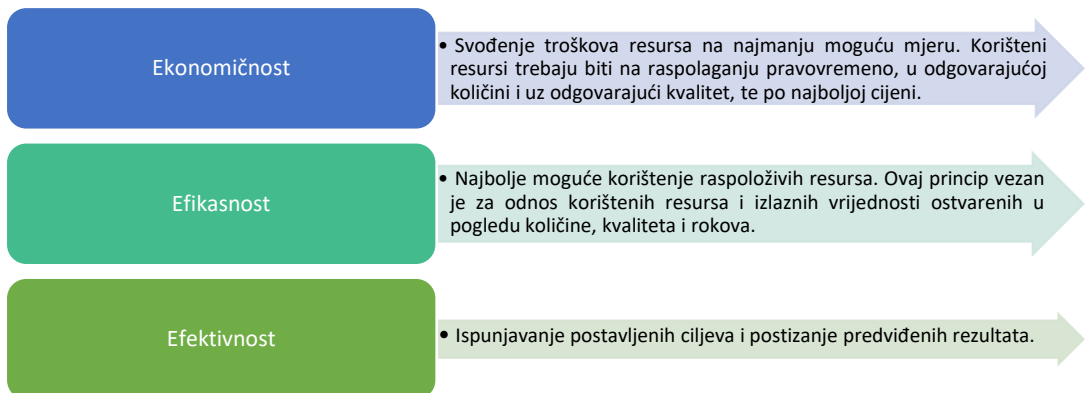
¹⁶ Revizija „Naftnih terminala Federacije BiH“ d.o.o. Ploče je započeta, ali njeno izvršenje nije bilo omogućeno jer nije ustupljena tražena dokumentacija, o čemu je obavještena Parlamentarna komisija odgovorna za reviziju, Vlada FBiH, resorno ministarstvo i Skupština Društva.

3. REVIZIJA UČINKA

U 2021. godini objavljeno je šest izvještaja revizije učinka i jedan memorandum o odustajanju od glavne studije. Dva izvještaja odnosila su se na provedene revizije, a četiri su predstavljala praćenje realizacije preporuka iz ranijih izvještaja. Pored toga, provedena su i predstudijska istraživanja za dvije nove revizije učinka, koje će se realizovati u 2022. godini. Ostvarena je i značajna saradnja s okruženjem s ciljem unapređenja i promocije revizije učinka.

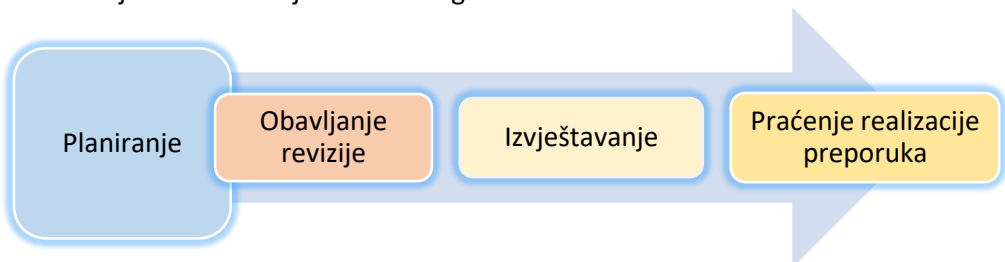
Shodno članu 14. Zakona o reviziji, Ured za reviziju ima pravo izvršiti pregled ili ispitivanje određenog aspekta poslovanja cijele ili dijela institucije, programa ili aktivnosti u pogledu ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti s kojima ta institucija koristi svoje resurse i o tome izvještavati javnost na način koji određuje ovaj Zakon.

U provođenju revizije učinka primjenjuju se ISSAI standardi, koji principe ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti definišu¹⁷ na sljedeći način:

Revizija učinka treba doprinijeti boljim javnim uslugama, kvalitetnijem trošenju javnog novca i većem stepenu transparentnosti i javne odgovornosti.

Proces revizije učinka sastoji se od četiri glavne faze:

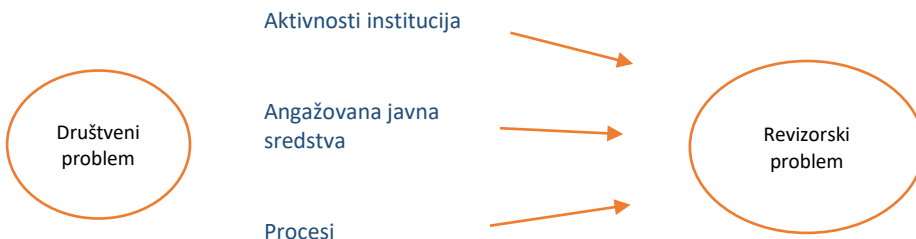

¹⁷ ISSAI 300.11 – Međunarodni standardi vrhovnih revizorskih institucija – Ekonomičnost, efikasnost i efektivnost

➤ Planiranje

Planiranje u reviziji učinka sastoji se od strateškog, godišnjeg, te planiranja na nivou individualne revizije. Strateškim planiranjem utvrđuju se potencijalne oblasti i prioriteta rada i ono obuhvata period od više godina. Godišnjim planom utvrđuje se broj revizija učinka koje će se obaviti u jednoj godini, trajanje revizija i ostale značajne aktivnosti. Planiranje individualnih revizija vrši se na osnovu godišnjeg plana.

Shodno usvojenoj metodologiji, individualne revizije vrše se u dvije faze: predstudija i glavna studija. Svrha predstudijskog istraživanja je da se utvrdi mogućnost za provođenje glavne studije, identifikuje revizijski problem, cilj, subjekti i kriteriji revizije, te metodologija koja će se koristiti u glavnoj studiji. Revizorski tim treba ustanoviti korelaciju između društvenog problema i nedostataka u funkcionisanju javnog sektora koji predstavljaju revizorski problem.¹⁸

Kao rezultat predstudije sačinjava se predstudijski memorandum sa planom rada, koji odobrava generalni revizor. Plan rada treba omogućiti provođenje revizije na efikasan, ekonomičan i efektivan način.

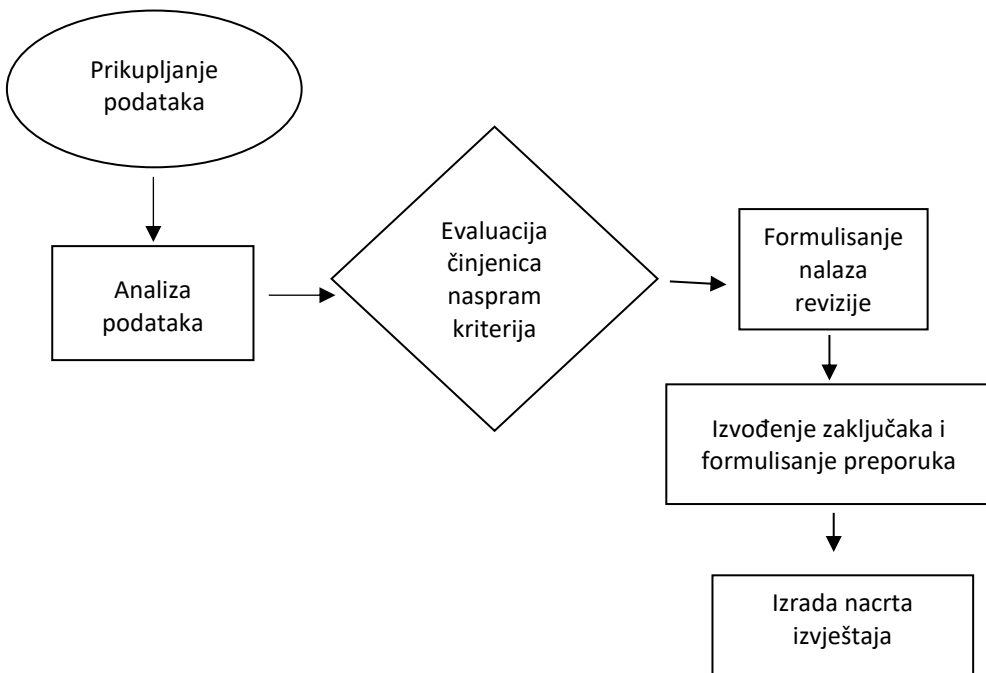
Kada se na osnovu predstudije ocijeni da se glavna studija ne može ili ne treba provesti, donosi se memorandum o odustajanju od glavne studije, koji sadrži rezultate predstudije i razloge zbog kojih revizija neće biti izvršena.

¹⁸ U reviziji učinka ne analiziraju se sve aktivnosti, sva sredstva i svi procesi, nego se odabire jedan njihov dio ili segment, koji predstavlja *fokus revizije*. Fokus revizije usmjeren je na one aktivnosti koje imaju najveći uticaj.

➤ Obavljanje revizije (glavna studija)

Ova faza počinje donošenjem odluke o provođenju glavne studije. Svrha glavne studije je prikupiti i analizirati potrebne podatke, ocijeniti činjenice naspram utvrđenih kriterija, te izraditi nacrt izvještaja. Zadatak timova za reviziju je prikupljanje dovoljnih, relevantnih i pouzdanih dokaza koji podržavaju nalaze. Neophodan je profesionalni stav i prosudba revizora kako bi kvalitet i kvantitet prikupljenih dokaza pružio odgovore na revizorska pitanja, te omogućio izvođenje adekvatnih zaključaka i davanje preporuka.

Proces izvršenja revizije:

➤ Izvještavanje

Nacrt izvještaja se, shodno Zakonu o reviziji, dostavlja subjektima na očitovanje, nakon čega se sačinjava konačan izvještaj. U skladu s članom 16. Zakona o reviziji, Ured u roku od 30 dana od završetka revizije dostavlja konačni izvještaj revidiranim institucijama i Parlamentu FBiH. Izvještaj se u isto vrijeme dostavlja i Vladi i Predsjedniku FBiH.

Svaki izvještaj se, uz prigodno saopćenje za javnost, objavljuje na internet-stranici Ureda za reviziju. Preporuke date u objavljenim izvještajima revizije učinka evidentiraju su u Registru preporuka revizije učinka koji je također objavljen na internet-stranici Ureda za reviziju.

➤ Praćenje realizacije preporuka

Na osnovu odluke o provođenju praćenja realizacije preporuka određuje se izvještaj revizije učinka čije preporuke će biti predmet praćenja, tim i dinamika praćenja. Cilj je ispitati preduzete aktivnosti nadležnih institucija na osnovu ranijeg izvještaja i procijeniti u kojoj mjeri su realizovane date preporuke.

Podaci i informacije o aktivnostima preduzetim s ciljem realizacije preporuka prikupljaju se putem upitnika. Također, vrši se detaljna analiza relevantne regulative i dokumentacije koju dostavljaju subjekti revizije kako bi dokazali preduzete aktivnosti. Procjena statusa realizacije preporuka daje se pojedinačno za svakog subjekta.

Prije sačinjavanja konačnog izvještaja, nacrti se dostavljaju subjektima revizije na komentar. Konačan izvještaj o praćenju dostavlja se istim subjektima kao i izvještaji o provedenim revizijama, te se uz saopćenje za javnost i infografiku objavljuje na internet-stranici Ureda.

Nakon objave izvještaja, Registar preporuka se ažurira podacima o statusu realizacije preporuka.

3.1. OBAVLJANJE REVIZIJE UČINKA U 2021. GODINI

U 2021. godini, u skladu s Planom i programom rada, objavljeno je šest izvještaja revizije učinka, te je dodatno objavljen jedan memorandum o odustajanju od glavne studije.

Pregled objavljenih izvještaja revizija učinka

Red. br.	Naziv izvještaja revizije učinka	Datum objave
1.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Transparentnost zapošljavanja u javnim preduzećima FBiH“	30. 3. 2021.
2.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Efikasnost upravljanja gubicima vode u vodovodnim preduzećima“	5. 4. 2021.
3.	Efikasnost planiranja i realizacije mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19	8. 6. 2021.
4.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Efikasnost rada općinskih sudova“	5. 8. 2021.
5.	Uspostavljanje efikasnog sistema planiranja i donošenja strategija Federacije Bosne i Hercegovine	9. 9. 2021.
6.	Memorandum o odustajanju od glavne studije revizije učinka „Efektivnost mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19“	27. 9. 2021.
7.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Upravljanje programima sufinansiranja zapošljavanja“	27. 12. 2021.

3.1.1. REVIZIJA UČINKA – NOVE TEME

Sektor za reviziju učinka je u 2021. godini proveo glavnu studiju „**Uspostavljanje efikasnog sistema planiranja i donošenja strategija Federacije Bosne i Hercegovine**“ koja je započela u 2020. godini. Također, provedena je predstudija i glavna studija „**Efikasnost planiranja i realizacije mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19**“.

Provedene revizije obuhvatile su 23 subjekta, a dato je 19 preporuka upućenih na 20 subjekata, što je prikazano u tabeli:

R. B.	Revizija učinka	Subjekti revizije	Broj subjekata obuhvaćenih revizijom	Broj subjekata kojima su date preporuke	Broj datih preporuka	Vremenski obuhvat revizije
1.	Efikasnost planiranja i realizacije mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19	Vlada FBiH Federalno ministarstvo finansija Porezna uprava FBiH Razvojna banka FBiH	4	1	10	Mart – decembar 2020. godine
2.	Uspostavljanje efikasnog sistema planiranja i donošenja strategija Federacije Bosne i Hercegovine	Parlament FBiH Vlada FBiH Federalni zavod za programiranje razvoja 16 federalnih ministarstava	19	19	9	2008–2020.
UKUPNO			23	20	19	

Izveštaji revizije učinka koji su objavljeni u 2021. godini dobro su prihvaćeni u medijima i bili su predmet brojnih medijskih članaka. Uvažavajući okolnosti izazvane pandemijom, posebna pažnja data je reviziji „Efikasnost planiranja i realizacije mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19“. Objavom ovog izvještaja Ured za reviziju je potvrdio svoju relevantnost i aktuelnost u izazovnom periodu pandemije, te je blagovremeno ukazao na značaj jačanja odgovornosti, transparentnosti i integriteta u periodu krize.

3.1.2. REVIZIJA UČINKA – PRAĆENJE REALIZACIJE PREPORUKA

U 2021. godini izvršeno je praćenje realizacije preporuka iz četiri ranije objavljena izvještaja revizije učinka. Analizirane su aktivnosti 55 subjekata revizije na realizaciji ukupno 35 datih preporuka.

R. B.	Izveštaj o praćenju realizacije preporuka revizije učinka	Broj subjekata obuhvaćenih praćenjem	Broj preporuka koje su bile predmet praćenja
1.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Efikasnost upravljanja gubicima vode u vodovodnim preduzećima”	20	7
2.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Transparentnost zapošljavanja u javnim preduzećima FBiH”	18	11
3.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Efikasnost rada općinskih sudova”	9	6
4.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Upravljanje programima sufinansiranja zapošljavanja”	8	11
	UKUPNO	55	35

Praćenjem je konstatovano da niti jedna preporuka data u Izvještaju revizije učinka „**Transparentnost zapošljavanja u javnim preduzećima FBiH**” nije u potpunosti realizovana. Od njih ukupno 11, za devet preporuka većina subjekata je preduzela djelimične aktivnosti, dok dvije nisu realizovane.

Kada je u pitanju realizacija preporuka iz Izvještaja „**Efikasnost upravljanja gubicima vode u vodovodnim preduzećima**”, od sedam datih preporuka najveći broj subjekata preduzeo je djelimične ili početne aktivnosti na njihovoj realizaciji, dok su samo četiri realizovala sve preporuke za koje su bila nadležna.

Većina općinskih sudova iz uzorka revizije djelimično je realizovala preporuke iz Izvještaja „**Efikasnost rada općinskih sudova**”, dok preporuka data Federalnom ministarstvu pravde nije realizovana.

U pogledu realizacije preporuka iz Izvještaja „**Upravljanje programima sufinansiranja zapošljavanja**” utvrđeno je da, od 11 preporuka, nijednu nisu u potpunosti realizovali svi subjekti koji su bili nadležni za njihovu realizaciju. Također, nijedan od subjekata nije realizovao sve preporuke koje su mu bile upućene u ovom izvještaju.

Krajem 2021. godini započelo je praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja „**Aktivnosti nadležnih institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine na smanjenju zagađenosti zraka**”, koje će biti okončano u 2022. godini.

3.2. PROVOĐENJE NOVIH PREDSTUDIJA

U 2021. godini provedene su tri predstudije za nove revizije učinka. Dvije revizije („Efikasnost postupanja drugostepenih organa u upravnom postupku“ i „Efikasnost lokalne uprave u rješavanju zahtjeva građana“) bit će okončane u 2022. godini.

Za treću provedenu predstudiju donesen je memorandum o odustajanju od glavne studije. Riječ je o reviziji „Efektivnost mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19“ koja je slijedila nakon objavljene revizije učinka o efikasnosti planiranja i realizacije ovih mjera.

Provedeno istraživanje pokazalo je da postoje problemi vezani za nedovoljnu učinkovitost mjera realizovanih s ciljem ublažavanja ekonomskih posljedica pandemije COVID-19, ali i ograničenja koja onemogućavaju utvrđivanje ostvarenih efekata – nedostatak sveobuhvatnih i pouzdanih informacija, konkretnih i mjerljivih ciljeva i indikatora učinka mjera, te neutvrđivanje očekivanih rezultata, što onemogućava da se utvrdi u kojoj mjeri su ciljevi ostvareni. Pored toga, Finansijsko-informatička agencija nije dostavila tražene podatke koji bi služili za mjerenje efekata.

Usljed nametnutih ograničenja za obavljanje revizije, Ured nije bio u mogućnosti provesti glavnu studiju, zbog čega je donesena odluka o sačinjavanju Memoranduma o odustajanju od nje. Memorandum je dostavljen subjektima obuhvaćenim predstudijom, ostalim institucijama kojima se, shodno odredbama Zakona o reviziji, dostavljaju izvještaji revizije učinka, i objavljen je na internet-stranici Ureda za reviziju.

4. RAZVOJ, METODOLOGIJA I UPRAVLJANJE KVALITETOM

U Sektoru za razvoj, metodologiju i upravljanje kvalitetom u 2021. godini aktivnosti su bile usmjerene na unapređenje metodologije rada u finansijskoj reviziji i reviziji učinka, na praćenje i primjenu INTOSAI-jevih standarda za vrhovne revizorske institucije i Međunarodnih revizorskih standarda, kao i na provođenje kontrole kvaliteta finansijske revizije i revizije učinka. Uporedo s tim uređeni su dosadašnji pregledi, ali su dizajnirani i formirani novi, u skladu s potrebama izvještavanja.

U oblasti metodologije aktivnosti su se odnosile na:

- usklađivanje metodologije i radnih dokumenata za finansijsku reviziju i reviziju učinka sa promjenama INTOSAI-jevih standarda revizije i Međunarodnih revizorskih standarda;
- uređivanje forme i sadržaja izvještaja o finansijskoj reviziji;
- praćenje implementacije metodologije finansijske revizije i revizije usklađenosti i usklađivanje sa zahtjevima i potrebama iskazanim u toku provođenja revizija;
- izradu procedura za praćenje procesa revizije, do uvođenja softvera za upravljanje procesom revizije;

- rad na metodologiji za reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja;
- ažuriranje metodologije, uključujući formiranje novih pregleda u skladu s potrebama izvještavanja.

U oblasti kontrole kvaliteta prioritet je dat unapređenju i primjeni metodologije za kontrolu kvaliteta finansijske revizije i revizije učinka. Aktivnosti Sektora bile su usmjerene na kontrolu u toku izvršenja finansijske revizije i revizije učinka (tzv. vrući pregled) i u fazi izvještavanja o izvršenoj reviziji. Izvršen je vrući pregled svih sačinjenih nacrti i konačnih izvještaja o finansijskim revizijama i revizijama učinka. Zbog ograničenih ljudskih resursa, odnosno angažovanja raspoloživog revizorskog osoblja na realizaciji Plana revizija za 2020/2021. godinu Ureda, u 2021. godini nije izvršena planirana kontrola osiguranja kvaliteta (tzv. hladni pregled) izvršene finansijske revizije za 2020. godinu.

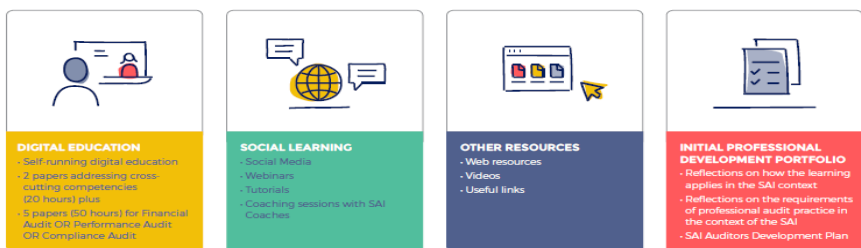
Poslovi razvoja odnose se na obuke i stručno usavršavanje revizorskog i ostalog osoblja Ureda za reviziju. Kao i prethodnih godina, prije obavljanja prethodne i završne revizije održana je interna obuka za finansijske revizore iz oblasti metodologije za faze planiranja, izvršenja i izvještavanja o obavljenoj reviziji. Tokom cijelog procesa revizija održavane su prezentacije i rasprave između revizora i menadžmenta Ureda za reviziju, na kojima se raspravljalo o nalazima finansijske revizije i revizije učinka. Ovo je vid kontrole kvaliteta, ali i interne edukacije jer je fokus diskusije na standardima revizije.

Pored interne edukacije, izgradnja kapaciteta omogućena je u:

- učešću finansijskih revizora i revizora učinka u INTOSAI-jevom pilot-projektu „Profesionalna edukacija za revizore javnog sektora“ (engl. PESA-P), koji detaljno prolazi kroz cjelokupan INTOSAI-jev okvir standarda i smjernica primjenjujući teoriju u praksi;

Education

PESA-P is delivered on an integrated education and reflection platform.

- učešću revizora u obuci „EU Scheme for Young Professionals“, čiji je cilj pomoći BiH u razvoju profesionalnog i depolitiziranog sistema javne uprave putem stručnog usavršavanja i mobilnosti nove generacije državnih službenika koji će biti zaduženi za proces pristupanja EU i voditi promjene tokom proširenja. Programom upravlja Delegacija Evropske unije u BiH, a provodi ga British Council.

Sektor je tokom godine učestvovao i u:

- unapređenju i dopuni novim podacima uspostavljenih baza podataka (Registar subjekata revizije, Registar propisa, Registar preporuka finansijske revizije i Registar preporuka revizije učinka);
- značajnoj modifikaciji i unapređenju registara preporuka u skladu s potrebama izvještavanja;
- sačinjavanju raznih analiza i pregleda na osnovu podataka iz uspostavljenih baza;
- uspostavljanju Registra organa upravljanja i rukovođenja u javnim preduzećima, zavodima, ustanovama i agencijama, s tim da je krajem godine fokus bio na federalnom nivou zbog lakšeg pristupa informacijama;
- sačinjavanju zbirnih pregleda planiranih i ostvarenih revizor sati;
- izradi pregleda kojima se pratilo izvršenje revizija i koji pružaju statističke podatke o revizijama i timovima;
- praćenju arhiviranja dokumentacije po timovima za svaku reviziju.

5. OSTALE AKTIVNOSTI

5.1. FINANSIJE I RAČUNOVODSTVO

U skladu s Planom i programom rada Ureda za reviziju za 2021. godinu, u dijelu koji se odnosi na planirane aktivnosti Odjeljenja za finansijsko-računovodstvene poslove svi radni zadaci izvršeni su blagovremeno i prema važećim zakonskom propisima.

U propisanim rokovima i shodno metodologiji sačinjeni su i nadležnim institucijama dostavljeni:

- godišnji, kvartalni i mjesečni finansijski planovi za 2021. godinu,
- tromjesečni finansijski izvještaji o izvršavanju budžeta za 2021. godinu, mjesečni i godišnji statistički podaci o radnicima, mjesečni i godišnji podaci o isplaćenim plaćama i drugi propisani izvještaji,
- Dokument okvirnog budžeta za period 2022–2024. godine,
- Nacrt budžeta za 2022. godinu i projekcije za 2023. i 2024. godinu,
- Godišnji finansijski izvještaj za 2021. godinu.

Obavljena je kontrola, obrada i knjiženje svih finansijskih transakcija i stvorenih obaveza za 2021. godinu u poslovnim knjigama Ureda za reviziju po zaprimljenim računima, blagajničkim izvještajima, izdatim nalogima za službena putovanja i drugim knjigovodstvenim dokumentima. Izvršena je obrada, kontrola i obračun i isplata plaća i drugih naknada zaposlenika Ureda za reviziju za 2021. godinu.

Za finansiranje rada Ureda za reviziju za 2021. godinu odobrena su sredstva u iznosu od 4.814.055 KM.

Izvršenje budžeta Ureda za 2021. godinu ostvareno je 89% u odnosu na odobrena sredstva. U toku godine izvršena je jedna preraspodjela sredstava sa ekonomskog koda bruto plaća i naknada plaća na naknade troškova zaposlenih u iznosu od 15.000,00 KM. Preraspodjela je odobrena Rješenjem Federalnog ministarstva finansija broj: 06-11-3-5-9726/21 od 22. 12. 2021. godine.

U tabeli je prikaz izvršenja budžeta u odnosu na odobrena sredstva po glavnoj grupi konta:

R. B.	Konto	Opis	Odobreni budžet za 2021. godinu	Izvršenje za 2021. godinu	Indeks (5/4) x 100
1	2	3	4	5	6
1.	611	Plaće i naknade troškova zaposlenih	3.580.865	3.325.255	93
1.1.	6111	Bruto plaće i naknade plaće	3.276.055	3.027.751	92
1.2.	6112	Naknade troškova zaposlenih	304.810	297.504	98
2.	612	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	345.560	321.088	93
3.	613	Izdaci za materijal i usluge	604.030	443.719	73
3.1.	6131	Putni troškovi	161.750	108.874	67
3.2.	6132	Izdaci za energiju	80.300	72.769	91
3.3.	6133	Izdaci za komunalne usluge	65.850	54.761	83
3.4.	6134	Nabavka materijala i sitnog inventara	65.750	54.734	83
3.5.	6135	Izdaci za usluge prevoza i goriva	29.800	22.627	76
3.6.	6136	Unajmljivanje imovine i opreme	16.700	9.918	59
3.7.	6137	Izdaci za tekuće održavanje	42.600	39.577	93
3.8.	6138	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i platnog prometa	16.800	14.188	84
3.9.	6139	Ugovorene i druge posebne usluge	124.480	66.271	53
3.10.	6139	Ugovorene i druge posebne usluge – Izdaci za izvršenje sudskih presuda i rješenja o izvršenju	0	0	0
3.11.	6139	Izmirenje sudskih presuda i rješenja o izvršenju – Vansudska nagodba	0	0	0
4.	614	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	20.000	12.865	64
4.1.	6141	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	20.000	12.865	64
4.2.	6148	Drugi tekući rashodi – Izdaci za izvršenje sudskih presuda i rješenja o izvršenju	0	0	0
4.3.	6148	Drugi tekući rashodi – Izdaci za izmirenje sudskih presuda i rješenja o izvršenju – Vansudska nagodba	0	0	0
5.	821	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	263.600	173.631	66
5.1.	8213	Nabavka opreme	205.650	173.631	84
5.2.	8215	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	57.950	0	0
		UKUPNO	4.814.055	4.276.558	89

5.2. LJUDSKI RESURSI, PRAVNI I OPĆI POSLOVI

Odjeljenje za pravne i opće poslove i ljudske resurse obavljalo je stručne pravne poslove; davana je pravna podrška revizorima; vršena je izrada općih akata, obligacionih ugovora i ugovora o radu, odluka, rješenja i drugih pojedinačnih akata; planirane su i provedene javne nabavke, te su vršeni drugi pravni poslovi u skladu s potrebama službe i po nalogu menadžmenta.

U 2021. godini kontinuirano i blagovremeno je vođena personalna evidencija, formirani su i čuvani personalni dosjei, vršeno je kancelarijsko i arhivsko poslovanje, organizovanje i vođenje biblioteke, upravljanje i prevoz službenim vozilima Ureda za reviziju i drugi opći poslovi shodno potrebama službe.

Po pitanju ljudskih resursa, shodno Zakonu o reviziji i Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, za izvršavanje poslova i zadataka iz nadležnosti Ureda za reviziju predviđeno je ukupno 145 izvršilaca, tako da je, pored generalnog revizora i zamjenika generalnog revizora, utvrđen potreban broj od 143 izvršioca, od toga za poslove revizije 121 izvršilac, a za administrativne poslove 22 izvršioca.

U tabeli je pregled broja popunjenih radnih mjesta na 31. 12. 2021. godine:

Organizaciona jedinica/radno mjesto	Popunjeno izvršilaca
Generalni revizor	1
Zamjenik generalnog revizora	1
Interni revizor	-
Kabinet generalnog revizora	4
Sektor za razvoj, metodologiju i upravljanje kvalitetom	5
Sektor za finansijsku reviziju institucija Federacije BiH	10
Sektor za finansijsku reviziju institucija kantona, gradova i općina	11
Sektor za finansijsku reviziju zavoda, fondova i agencija	10
Sektor za finansijsku reviziju javnih preduzeća	10
Sektor za reviziju učinka	11
Odjeljenje za informacione tehnologije	3
Odjeljenje za pravne i opće poslove i ljudske resurse	5
Odjeljenje za finansijsko-računovodstvene poslove	3
Ukupno:	74

Jačanje kadrovskih kapaciteta jedan je od strateških ciljeva koje Ured za reviziju u narednom periodu treba ostvariti kako bi se omogućilo povećanje obima revizija.

Tokom godine Ured je napustilo četvero zaposlenika, od kojih troje po osnovu sticanja uslova za odlazak u penziju. U skladu s odobrenim sredstvima, u 2021. godini provedene su tri konkursne procedure za popunu upražnjenih radnih mjesta:

Redni broj	Datum konkursa	Broj pozicija raspisanih konkursom	Broj primljenih zaposlenika
1	19. 3. 2021.	6	1
2	9. 8. 2021.	5	0
3	29. 10. 2021.	5	0
	UKUPNO	16	1

U radni odnos primljeno je pet novih zaposlenika po konkursu raspisanom 5. 12. 2020. godine i po jednoj konkursnoj proceduri iz 2021. godine, i to jedan revizor za finansijsku reviziju, jedan revizor za reviziju učinka, dva mlađa revizora za finansijsku reviziju i jedan pomoćni revizor za finansijsku reviziju.

U toku 2021. godine dva lica su primljena na stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa. Na ovaj način Ured za reviziju nastoji omogućiti mladima prvo radno iskustvo.

Iako se budžetom odobravaju sredstva za zapošljavanje, Ured za reviziju suočava se s izazovima prilikom zapošljavanja stručnog kadra s obzirom na to da veliki broj kandidata ne ispunjava kriterije u pogledu adekvatnih certifikata (ovlašteni revizori, IT revizori) i radnog iskustva. Nedostaje i kadra s posebnim vještinama i kompetencijama za rad u reviziji učinka. Zbog toga plan zapošljavanja nije u potpunosti ispunjen, što utiče na obim aktivnosti.

5.3. INFORMACIONE TEHNOLOGIJE

U oblasti informacionih tehnologija Ured za reviziju provodi Strateški plan razvoja informacionih sistema za period 2016–2020. godine, koji je usvojio Koordinacioni odbor vrhovnih revizorskih institucija u BiH s ciljem iznalaženja adekvatnih IT rješenja za podršku procesima VRI. U Strateškom planu predviđena je implementacija softvera AMS za upravljanje procesom revizije.

Ured za reviziju u okviru zajedničkog projekta sa VRI u BiH iznalazi rješenja za AMS. S tim u vezi VRI BiH je aplicirala za finansijska sredstva u okviru Strateškog planskog dokumenta za IPA II za oblast Demokratija i upravljanje za izradu sistema za upravljanje revizijom sve četiri vrhovne revizorske institucije. Finansijska sredstva u iznosu od cca 1.750.000 EUR odobrena su u 2020. godini i potpisan je finansijski sporazum između EU Komisije i Bosne i Hercegovine. U izvještajnoj godini Koordinacioni odbor VRI u BiH imenovao je radnu grupu za pripremu i realizaciju projekta AMS, sastavljenu od predstavnika sve četiri VRI u BiH.

Radna grupa je održala dva sastanka na kojima je usaglašeno da se od predstavnika EU Komisije traži razdvajanje projektnih zadataka od drugog učesnika u projektu MFT-a BiH zbog razlika u predmetu nabavke, kao i razdvajanje po fazama implementacije AMS-a (mapiranje procesa, nabavka izrade softvera i edukacija korisnika) zbog međusobne vremenske uslovljenosti faza implementacije AMS-a. Prema raspoloživim informacijama, prvi zahtjev je odobren, a odobravanje razdvajanja po fazama je u toku. Nastavak aktivnosti na izradi projektnih zadataka i ostale aktivnosti na implementaciji slijede u tekućoj, 2022. godini. Dinamika njihovog provođenja bit će definisana akcionim planom projekta.

Implementacijom integralnog softverskog rješenja za upravljanje procesom revizije, osim boljeg kvaliteta revizije, osigurat će se i bolje planiranje resursa u procesu revizije, kao i oslobađanje vremena revizorima za vršenje poslova koji donose novu vrijednost.

Do nabavke adekvatnog integralnog softverskog rješenja za podršku revizije koriste se parcijalna rješenja: za organizovanje i arhiviranje radne i elektronske dokumentacije subjekata revizije koriste se kolaboracijske platforme i resursi u „oblaku“, kao i funkcionalnosti operativnih sistema u lokalnoj IT infrastrukturi, interno izrađeni registar subjekata revizije, te baze preporuka finansijske revizije koje se redovno ažuriraju. Pripremljena je kolaboracijska platforma za novi revizorski ciklus i kreirane su nove biblioteke i folderi.

U budžetu izvještajne godine planirana su sredstva za nadogradnju IT infrastrukture s ciljem pripreme za implementaciju AMS-a, kao i zamjene amortizovane opreme. Nabavljeni su laptopi za zamjenu amortizovanih i za novozaposlene revizore, štampači i multifunkcijski uređaji za područne urede u Mostaru i Tuzli i uređaj za videokonferenciju. Izvršena je dogradnja WIFI mreže u područnim uredima u Mostaru i Bihaću, kao i poboljšanja na sistemu videonadzora u Sarajevu i implementacija u područnim uredima, te zamjena telefonske centrale u Tuzli.

Nakon analize mogućih rješenja i dobiti od implementacije softvera za podršku procesu protokola i arhive, koje su provedene u prethodnoj godini, nije bilo daljnjih aktivnosti. Sredstva u budžetu namijenjena za nabavku softverskog rješenja i prateće opreme preusmjerena su za nabavku softverskih licenci operativnih sistema i uredskih paketa za nabavljene laptopove. Za nabavku licenci pokrenut je postupak javne nabavke, koji zbog žalbi ponuđača nije okončan u izvještajnoj godini.

Radi osiguranja neprekidnosti i kvaliteta ključnih IT servisa, Odjeljenje za IT prati ažuriranje softvera operativnih sistema, servera i desktopa, postavlja centralizovane antivirusne zaštite, te administrira i pruža stručnu podršku zaposlenima. Za održavanje funkcionalnosti hardverskih i sistemskih komponenti angažuju se vanjske informatičke firme.

Pored ovih aktivnosti, u Odjeljenju za IT vrši se priprema i objava na internet-stranicu svih revizorskih izvještaja izrađenih u toku godine, medijskih saopćenja i drugih sadržaja.

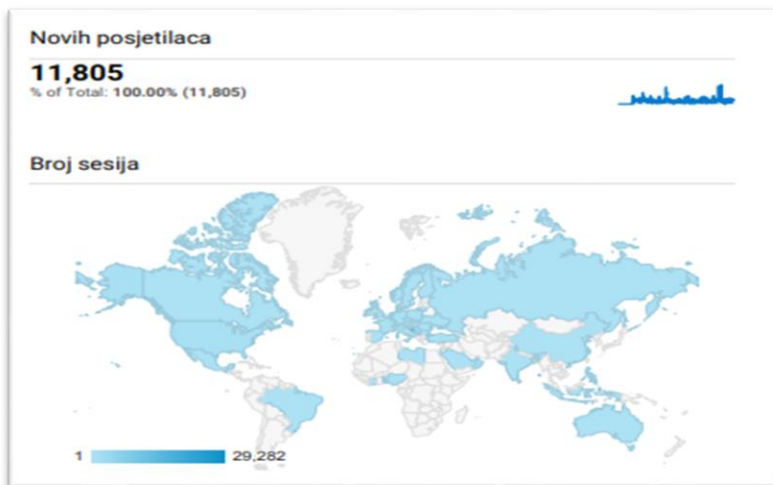
Redovno se objavljuju sadržaji i informacije na intranet, vrše se elektronske pripreme za štampu revizorskih izvještaja, izvještaja o aktivnostima, planova i ostalih materijala.

6. SARADNJA I KOMUNIKACIJE

U toku 2021. godine planirane aktivnosti na polju međunarodne i lokalne saradnje i komunikacija izvršene su u nešto manjem obimu i više elektronski zbog potrebe prilagođavanja aktivnosti Ureda za reviziju okolnostima pandemije.

Javnost je bila pravovremeno upoznata s revizorskim izvještajima, koji su bili praćeni brojnim saopćenjima. Posebno u periodu objave revizorskih izvještaja, mediji su pokazali veliko interesovanje za nalaze revizije. Članci su arhivirani na intranetu Ureda.

Posjećenost internet-stranice Ureda tokom 2021. godine bila je izuzetno dobra, sa prosječno **1.110** novih posjetilaca mjesečno i **11.805** ukupno u godini. Ukupan broj sesija tokom godine iznosio je **29.282** širom svijeta, što je prikazano na mapi.

Izveštaj o posjećenosti za 2021, izvor: Google analytics

Tokom godine kontinuirano je vršena nadogradnja i obogaćivanje internet-stranice Ureda. Postavljena su brojna saopćenja za javnost, informacije o održanom EURORAI seminaru i saradnji s drugim međunarodnim organizacijama (INTOSAI, EUROSAI). Značajniji medijski prilozi o objavljenim izvještajima postavljeni su odjeljku „Ured u medijima“. Napravljena je videoprezentacija o Uredu, čiji je cilj da javnost bolje upozna ulogu ove vrhovne revizorske institucije.

Predstavnici Ureda za reviziju (menadžment i revizorsko osoblje) učestvovali su na brojnim događajima, te su na taj način nastojali biti prisutni u okruženju i doprinijeti važnim temama. Održani su brojni sastanci, neki u organizaciji Ureda, a neki u organizaciji trećih strana.

- Centri civilnih inicijativa (u daljnjem tekstu: CCI), uz podršku Švedske, organizovali su konferenciju na temu: **Revizija učinka „Aktivnosti nadležnih institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine na smanjenju zagađenosti zraka“**. Održana je 18. 2. 2021. godine na online videoplatforni ZOOM, a prenosila se i uživo na Facebook stranici CCI-ja. Njen cilj bio je unapređenje stanja u oblasti smanjenja zagađenosti zraka, te ukazivanje na važnost revizije učinka i njenog doprinosa boljem funkcionisanju javnog sektora. Konferenciji je prisustvovala predstavnica Ureda za reviziju institucija u FBiH Aida Đozić – rukovoditeljica Sektora za reviziju učinka, predstavnici Parlamentarne komisije odgovorne za reviziju, federalnog i kantonalnih ministarstava nadležnih za okoliš, Federalnog hidrometeorološkog zavoda, kao i predstavnici federalne i kantonalnih uprava za inspeksijske poslove i mediji.
- **Održan je sastanak sa šefom Ureda za borbu protiv korupcije Kantona Sarajevo Erduanom Kafedžićem i Erikom Larsonom iz Ambasade Sjedinjenih Američkih Država u BiH**, savjetnikom za borbu protiv korupcije u Kantonu Sarajevo, na kojem su razmijenjene informacije o aktivnostima Ureda za reviziju i Ureda za borbu protiv korupcije. Razgovarano je o modalitetima buduće saradnje s ciljem jačanja javne odgovornosti i povećanja transparentnosti.
- U organizaciji Centara civilnih inicijativa održan je **seminar za nove članove Parlamentarne komisije odgovorne za reviziju**, na kojem su predavači bili predstavnici Ureda za reviziju. Prezentirana je uloga Ureda, smjernice za zakonodavne organe s aspekta INTOSAI-jevog Okvira i međunarodne prakse, godišnji ciklus revizija, od planiranja do izvještavanja i komunikacije. Predstavljeni su vodiči, proces revizije, struktura izvještaja i registar preporuka za finansijsku reviziju i reviziju usklađenosti, te reviziju učinka.
- Delegacija Ureda za reviziju prisustvovala je završnom sastanku **projekta paralelne revizije učinka o temi „Upravljanje intervencijama u slučaju incidentnog zagađenja Jadranskog mora“**. Sastanak je održan u periodu od 22. do 24. 9. 2021. godine u Trstu, Republika Italija. Domaćin ovog značajnog međunarodnog događaja bio je Revizorski sud Republike Italije. U projektu paralelne revizije učinka učestvovala su vrhovne revizijske institucije iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Crne Gore, Albanije, Slovenije i Italije. Cilj sastanka bio je potpisivanje zajedničke izjave generalnih revizora iz zemalja učesnica, koja je dio Zbornika sažetaka pojedinačnih revizija učinka. Ovaj susret vrhovnih revizijskih institucija bio je korisna prilika za razmjenu znanja i iskustva u provođenju revizija učinka za vrijeme pandemije COVID-19. Dogovoren je nastavak saradnje u dijelu praćenja realizacije preporuka datih u izvještajima paralelne revizije učinka u svrhu uspostave efikasnog sistema intervencija u slučaju incidentnog zagađenja Jadranskog mora.

- Povodom obilježavanja **Međunarodnog dana borbe protiv korupcije** Transparency international BiH, uz podršku Švedske agencije za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA) i Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID), 9. 12. 2021. godine u Sarajevu je organizovao konferenciju pod nazivom „Reformski izazovi u borbi protiv korupcije u BiH“, kojoj su prisustvovali predstavnici Ureda za reviziju.
- Održan je i sastanak predstavnika Ureda i predstavnika CCI-ja, na kojem je razgovarano o dosadašnjim aktivnostima i rezultatima saradnje u okviru Projekta „**Učinkovitija javna revizija za smanjenje korupcije u Bosni i Hercegovini**“, koji provodi CCI uz finansijsku podršku Švedske.
- Na sastanku sa **Transparency Internationalom u BiH** predstavljene su aktivnosti koje se odnose na **unapređenje mehanizama za sprečavanje zloupotreba javnih resursa u izbornim kampanjama**, kao i na pronalaženje modaliteta za uključivanje institucija nadležnih za nadzor nad trošenjem javnih sredstava u ovaj proces.
- Sastanak koji je predvodila **Agencija za javne nabavke** u online formatu, kojem su prisustvovali VRI Brčko distrikta, Sud Bosne i Hercegovine i Ured za razmatranje žalbi BiH, odnosio se na razmjenu mišljenja po pitanju promjena cijena predmeta javnih nabavki u okolnostima inflacije.
- Centar za forenzično računovodstvo Ekonomskog fakulteta u Sarajevu održao je online okrugli sto „**Stanje i perspektive forenzičnog računovodstva u Bosni i Hercegovini**“.

Međunarodna saradnja

Ured za reviziju član je **Evropske organizacije regionalnih revizorskih institucija (EURORAI)** od 2018. godine. Na 10. kongresu EURORAI-ja usvojen je program rada za period od tri godine, kada je Uredu potvrđena organizacija EURORAI seminara. Usljed pandemije, seminar nije bio održan 2020, već je održan u novembru 2021. godine. S obzirom na novonastale okolnosti, na prijedlog Ureda tema seminara prilagođena je pandemiji i nosila je naziv „Vrijednosti i koristi regionalnih revizorskih institucija javnog sektora u kontekstu pandemije COVID-19“.

Seminaru je prisustvovalo više od 60 učesnika – rukovodilaca regionalnih revizorskih institucija koje su članice EURORAI-ja, kao i generalni revizor Ureda za reviziju institucija BiH, te generalni revizor i zamjenici generalnog revizora Kancelarije za reviziju Brčko distrikta. Prisutnima su se obratili i predsjedavajući Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine Mirsad Zaimović i članica Parlamentarne komisije odgovorne za reviziju Dženana Hodžić.

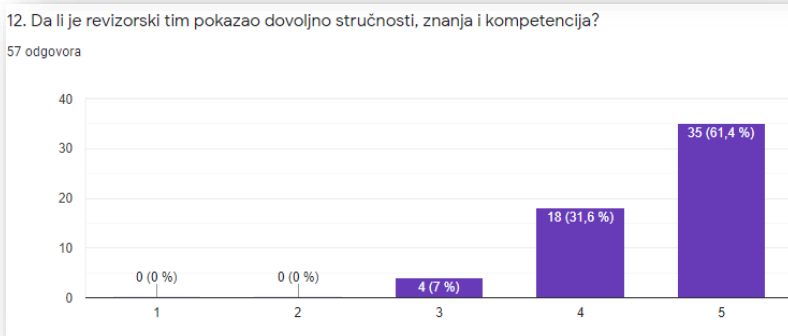
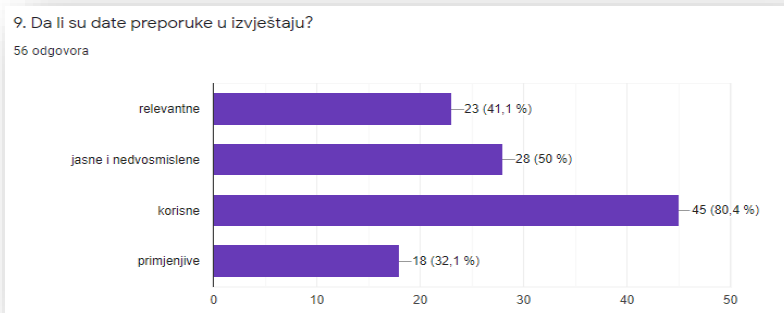
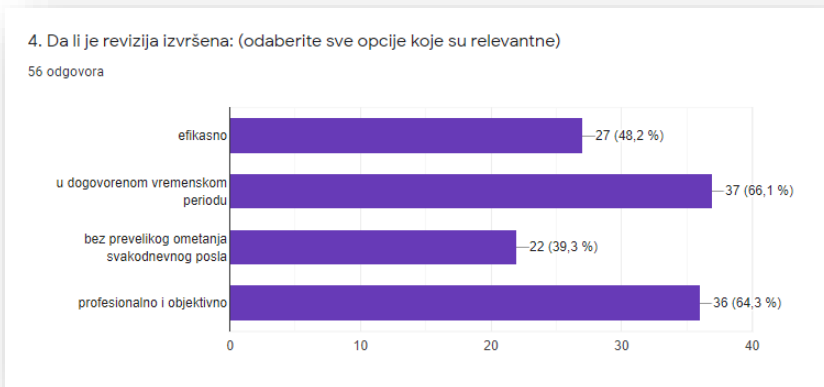
U toku godine predstavnici Ureda učestvovali su i na:

- **XI EUROSAI kongresu**, održanom putem online platforme, koji je podrazumijevao jednu plenarnu sjednicu čije su se tačke uglavnom odnosile na pitanja administrativne prirode vezana za sve članice EUROSAI-ja;
- Prvoj online **INTOSAI međunarodnoj naučnoj i praktičnoj konferenciji**, koja je za cilj imala iznalaženje efektivnih rješenja za trenutno najvažnija pitanja nakon usvajanja Moskvske deklaracije. Konferenciji je prisustvovalo više od 500 predstavnika i predstavnica 101 vrhovne revizorske institucije. Pored plenarnih diskusija, održane su otvorene diskusije iz oblasti od najvećeg značaja za revizorsku zajednicu, na kojima su učestvovali predstavnici i predstavnice Ureda za reviziju:
Revizija zdravstvene i socijalne skrbi; Javne nabavke i inovacije u reviziji; Inkluzivnost; Strateška revizija; Analitika podataka u radu VRI; Otvorenost VRI i Ciljevi održivog razvoja. Predstavnica Ureda za reviziju imala je ulogu moderatorice na temu „Otvorenost vrhovnih revizorskih institucija“, a predstavnici 15 revizorskih institucija razgovarali su o otvorenosti VRI u vrijeme pandemije COVID-19 i načinu kreiranja dodane vrijednosti.
- Konferenciji pod nazivom „**Reformski izazovi u borbi protiv korupcije u BiH**“, na kojoj su predstavljene ključne aktivnosti koje se provode u oblasti borbe protiv korupcije u BiH. Fokus je bio na trenutnom stanju u provedbi antikorupcijskih mehanizama i politika, te najznačajnijim obavezama i izazovima u procesu izgradnje efikasnog sistema borbe protiv korupcije u Bosni i Hercegovini.
- Seminarima o **rodnoj ravnopravnosti koje je organizovao UN Women**, na kojima je dat doprinos u izradi vodiča za provođenje revizije učinka iz ove oblasti.
- Misiji tima **Svjetske banke** u pokretanju projekta **Podrška boljim, učinkovitijim, održivim i transparentnim državnim preduzećima** (BEST-DP) u Bosni i Hercegovini, koja ima za cilj podršku bh. vladama u formulisanju i provedbi ključnih reformi za poboljšanje upravljanja državnim sektorom.

6.1. UPITNIK SUBJEKATA REVIZIJE

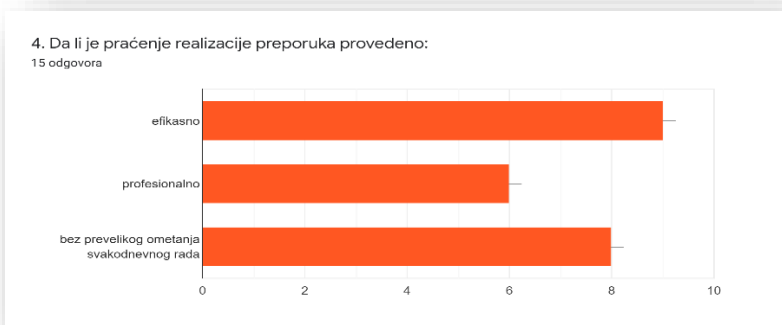
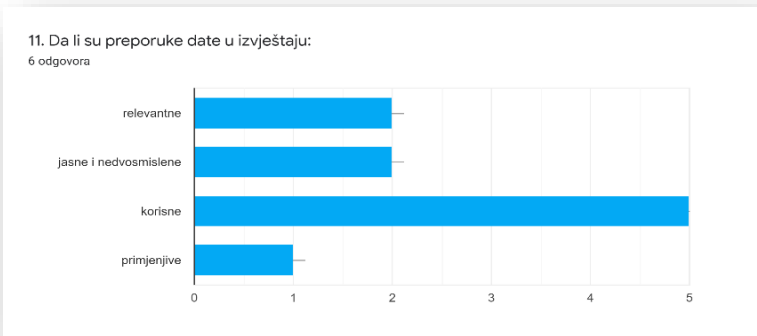
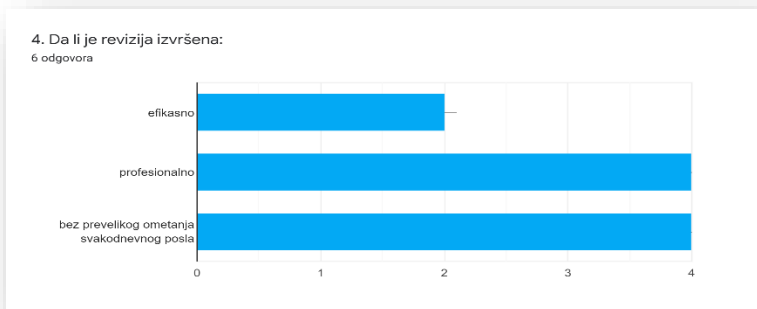
6.1.1. UPITNIK SUBJEKATA FINANSIJSKE REVIZIJE

Provedena je treća godišnja **anketa subjekata revizije** radi poboljšanja komunikacije i kvaliteta revizorskog rada. Upitnik je poslat svim subjektima koji su bili predmetom finansijske revizije za 2020. godinu. Pored pitanja o provođenju revizija, komunikacije i jasnoće datih preporuka, tražene su i sugestije za poboljšanje. **Odgovori na upitnik za 2020. godinu pokazali su da su subjekti revizije zadovoljni načinom komunikacije i provođenjem revizije.** Date su i određene sugestije koje će se uzeti u obzir u narednom revizorskom ciklusu.

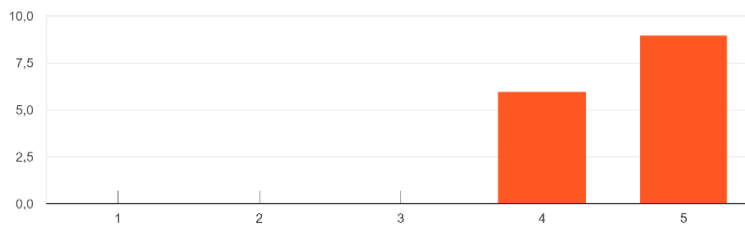

6.1.2. UPITNIK SUBJEKATA REVIZIJE UČINKA

Provedena je i prva anketa subjekata revizije učinka radi poboljšanja komunikacije i kvaliteta revizorskog rada. Anektirani su subjekti koji su u 2021. godini obuhvaćeni revizijama učinka i praćenjem realizacije preporuka. Upitnici su dostavljeni na 10 subjekata obuhvaćenih revizijama učinka i na 25 subjekata obuhvaćenih praćenjem realizacije preporuka. Odgovore na upitnik dostavilo je ukupno 19 subjekata revizije. Pored pitanja o provođenju revizija, komunikaciji i jasnoći datih preporuka, tražene su i sugestije za poboljšanje. Odgovori na upitnik pokazali su da su subjekti revizije generalno zadovoljni načinom komunikacije i provođenjem revizije.

6. Da li je revizorski tim pokazao dobro poznavanje revidirane oblasti, stručnost i kompetenciju?
15 odgovora

7. KOORDINACIONI ODBOR VRHOVNIH INSTITUCIJA ZA REVIZIJU

Koordinacioni odbor vrhovnih institucija za reviziju,¹⁹ koji čine generalni revizori i zamjenici tri vrhovne revizorske institucije u BiH,²⁰ tokom 2021. godine nastavio je s poslovima iz svoje nadležnosti²¹ u smanjenom obimu, što je velikim dijelom uzrokovano pandemijom. Održavani su zajednički sastanci i sjednice u Sarajevu, Tuzli, Brčkom i Banjoj Luci i na taj način koordinirane su aktivnosti revizorskih ureda u Bosni i Hercegovini.

Koordinacioni odbor nastavio je sa aktivnostima na:

- podršci osiguravanju nezavisnosti VRI,
- implementiranju ISSAI okvira,
- podršci izgradnji kapaciteta VRI,
- demonstriranju vrijednosti i koristi od VRI,
- promovisanju prevencije korupcije,
- unapređenju komunikacije sa članicama INTOSAI-ja.

Koordinacioni odbor održavao je saradnju stalnih i pridružene članice Odbora, te je među uredima za reviziju nastavljena saradnja koja se odnosila na projekt uvođenja sistema upravljanja procesima revizije (AMS), čije je finansiranje predviđeno programom IPA II za 2020. godinu. Razmatrane su opcije analize usklađenosti strateških dokumenata VRI u BiH, data je podrška učešću VRI u BiH u IDI-jevom PESA-P pilot-programu edukacije za revizore, učestvovalo se i na EUROSAI kongresu i online INTOSAI međunarodnoj naučnoj i praktičnoj konferenciji.

Diskusije tokom rada Koordinacionog odbora ukazivale su i na moguće načine poboljšanja u metodologiji, čijom primjenom bi se unaprijedio njegov rad, a samim tim i rad revizijskih institucija.

¹⁹ U daljnjem tekstu: Koordinacioni odbor

²⁰ Ured za reviziju institucija BiH, Ured za reviziju institucija u FBiH i Kancelarija za reviziju javnog sektora Republike Srpske. Kancelarija za reviziju Brčko distrikta BiH je pridružena članica.

²¹ Nadležnosti Koordinacionog odbora su:

- a) uspostavljanje konzistentnih vodiča i uputstava temeljenih na INTOSAI revizorskim standardima;
- b) razmjena profesionalnih iskustava i težnja ka osiguranju konzistentne kvalitete revizije;
- c) organizacija i koordinacija razvojnih aktivnosti sva tri ureda za reviziju;
- d) dodjeljivanje revizorske odgovornosti za zajedničke aktivnosti;
- e) određivanje zastupanja u međunarodnim tijelima.

8. REZIME

U ovom Izvještaju dat je uvid u rad Ureda za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine tokom 2021. godine. Akcenat je bio na izvršenju plana revizije u posebnim okolnostima izazvanim pandemijom COVID-19. O radu Ureda javnost je bila kontinuirano i pravovremeno upoznata.

Tokom godine započeta je realizacija plana revizija za 2021/2022. godinu, uvedeni su noviteti u radu – sve to kako bi Ured demonstrirao svoju relevantnost i pokrenuo promjene u životima građanki i građana.

U narednoj godini nastaviti ćemo biti predani ostvarenju planiranih ciljeva kako bismo demonstrirali važnost za građane u skladu sa INTOSAI-jevim principima i smjernicama.

Broj: 04-04-1-685/22

Sarajevo, 4. 3. 2022. godine

GENERALNI REVIZOR
Dževad Nekić